

සන්නිවේදනය හැඳින්වීම

අභිමතාර්ථ

සන්නිවේදනය හා මාධ්‍ය අධ්‍යයනය විෂයය ඉගෙනගැනීම ආරම්භ කරන ඔබ විසින් පළමුවෙන් ම සන්නිවේදනය යනු කුමක් ද එය පුද්ගලයාගෙන් ආරම්භ වී විශාල ජනගහණයක් දක්වා පැතිර ගියේ කෙසේ ද එයින් සමාජයට ඇති ප්‍රයෝජන මොනවා ද එයට ඇති වන බාධා මොනවා ද ආදී වශයෙන් මූලික කරුණු කිහිපයක් දැන ගත යුතු ය. මානවයා රංචු වශයෙන් ජීවත් වීමට පුරුදු වූ අතර, ඒ නිසා ම සමාජය බිහි විය. සමාජයේ පැවැත්ම සඳහා සන්නිවේදනය අත්‍යවශ්‍ය වේ. කුමන හෝ සමාජයක සිටින පුද්ගලයන් අතර අන්‍යෝන්‍ය සම්බන්ධතාව පවත්වා ගෙන යන්නේ සන්නිවේදනය මගිනි.

සන්නිවේදනය යන්නෙන් අදහස් වන්නේ පුද්ගලයකු සිය 'හැඟීම', සිතිවිලි හා අදහස් අන්‍යයන් සමඟ හුවමාරු කර ගැනීම, ය. ඔබට ද ඔබගේ හැඟීම, සිතිවිලි හා අදහස් අන්‍යයන් සමඟ හුවමාරු කර ගැනීමට සිදු වේ. එය ඕනෑ ම කෙනෙකු තුළ ඇති වන අනිවාර්ය අවශ්‍යතාවකි. සන්නිවේදනය හා පුද්ගලයන් අතර පවත්නා සන්නිවේදන සම්බන්ධතාව පිළිබඳ ව මේ පළමු පරිච්ඡේදය තුළ ඔබට ඉගෙන ගත හැකි ය.

1. සන්නිවේදනය හැඳින්වීම

1.1 සන්නිවේදනය පිළිබඳ අර්ථකථන

'හැඟීම්, සිතිවිලි හා අදහස් අන්‍යයන් සමග හුවමාරු කර ගැනීම සන්නිවේදනයයි' යනුවෙන් ඉතා සරල ලෙස හැඳින්විය හැකි ය. හැඟීම්, සිතිවිලි හා අදහස් යනු කෙනෙකුගේ සිතේ ඇති වන දේ ය. අන්‍යයන් යන්නෙන් ඕනෑ ම කෙනෙක් අයත් වේ. හුවමාරු කරගැනීම යන්නෙන් දීම හා ගැනීම යන කාර්ය දෙකක් සිදු වේ. එනම් දෙපාර්ශ්වයක් අතර හැඟීම්, සිතිවිලි හා අදහස් හුවමාරු කර ගැනීමේ ද්විපාර්ශ්වික ක්‍රියාවලියක් මෙහි දී අදහස් වේ. මෙය පුළුල් වශයෙන් ගත් විට එකිනෙකා අතර අත්දැකීම් හුවමාරු කර ගැනීමක් ලෙස ද දැක්විය හැකි ය.

ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදයේ දේශපාලන විද්‍යාව පිළිබඳ මහාචාර්යවරයකු වූ හැරල්ඩ් ඩී. ලැස්වෙල් විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද සන්නිවේදනය පිළිබඳ සරල අර්ථකථනය අද දක්වා ම සන්නිවේදන අධ්‍යාපනයේ දී ජනප්‍රිය ය. ඒ ආසන්න වකවානුවේ දී ඇලෙක්සැන්ඩර් ග්‍රැහැම් බෙල් විසින් නිපදවන ලද දුරකථනය මගින් අදහස් හුවමාරු කර ගැනීම පදනම් කර ගනිමින්, ක්ලෝඩ් ෂැනොන් හා වොරන් විවර් විසින් ද සන්නිවේදනය පිළිබඳ ගණිතමය සූත්‍රයක් දක්වන ලදී.

1.1.1 'සන්නිවේදනය' පිළිබඳ ලැස්වෙල් අර්ථකථනය 1948

1948 දී මහාචාර්ය හැරල්ඩ් ඩී. ලැස්වෙල් විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද සන්නිවේදනය පිළිබඳ අර්ථකථනයේ දී ඔහු දක්වා ඇත්තේ, 'කිසියම් කෙනෙක්, යම් කිසිවක්, කිසියම් නාලියකින්, යම් කෙනෙකුට, යම් බලපෑමක් සඳහා, ඉදිරිපත් කරන දෙය සන්නිවේදනයයි' යනුවෙනි. මෙහි දී කිසියම් කෙනෙක් යන්නෙන් සන්නිවේදකයා ද, යම් කිසිවක් යන්නෙන් සන්දේශය ද, කිසියම් නාලියකින් යන්නෙන් මාධ්‍යය ද, යම් කෙනෙකුට යන්නෙන් ග්‍රාහකයා ද, යම් බලපෑමක් සඳහා යන්නෙන් බලපෑම ද අදහස් වේ. එය රූප සටහනකින් මෙසේ දක්වන්නට පුළුවන.

Who	යම් කෙනෙක්	සන්නිවේදකයා	Communicator
Says what	යම් කිසිවක්	සන්දේශය	Message
In which channel	යම් නාලියකින්	මාධ්‍යය	Medium
To whom	යම් කෙනෙකුට	ග්‍රාහකයා	Receiver
With what effect	යම් බලපෑමක් සඳහා	බලපෑම	Effect

සන්නිවේදනය පිළිබඳ ලැස්වෙල් අර්ථකථනය පහත සඳහන් පරිදි නිදසුන් දෙකකින් දැක්විය හැකි ය.

සන්නිවේදකයා	සන්දේශය	මාධ්‍යය	ග්‍රාහකයා	බලපෑම
Communicator ⇒ Message ⇒ Medium ⇒ Receiver ⇒ Effect				

ලැස්වෙල් සන්නිවේදන ආකෘතිය - 1948

ලැස්වෙල් දක්වන ආකාරයට සන්නිවේදකයා යනු සන්නිවේදන ක්‍රියාවලියේ ආරම්භකයා ය. සන්දේශයක් යැවීමේ අවශ්‍යතාව ඇති වන්නේ සන්නිවේදකයාට ය. ඒ නිසා සන්නිවේදකයා විසින් සන්දේශය සකසනු ලබයි. එය තෝරා ගත් මාධ්‍යයක් ඔස්සේ ග්‍රාහකයා වෙත යවනු ලබයි. එහි දී අපේක්ෂා කරනු ලබන්නේ, සන්දේශය ලැබීමෙන් පසු ග්‍රාහකයාගේ වෙනසකි.

1. කාර්යාලයට පැමිණෙන ලෙස විදුහල්පතිතුමිය නිශාදිට දන්වා එවා තිබුණේ, පන්තිය භාර ගුරුතුමිය මගිනි. ඒ අනුව ඇය කාර්යාලයට ගොස් විදුහල්පතිතුමිය හමු වූවා ය.
2. මෙවර පාසල් නිවාඩුව දුන් පසු ගමට පැමිණෙන ලෙස නිමල්ට මාමාගෙන් ලිපියක් ලැබිණි. එහෙත් එම නිවාඩු කාලයේ දී නිමල්ට ගමට යාමට නොහැකි විය.

මේ නිදසුන් දෙකින් ම සිදු වී ඇත්තේ සන්නිවේදන කාර්යයකි. පළමු නිදසුනෙන් දැක්වෙන්නේ සන්නිවේදකයාගේ අරමුණ ඉටු වී ඇති බව ය. දෙවන නිදසුනින් දැක්වෙන්නේ සන්නිවේදකයාගේ අරමුණ ඉටු නො වූ බව ය.

මේ අවස්ථා දෙකේ දී ම සන්නිවේදන ක්‍රියාවලිය සිදු වී ඇත. සන්නිවේදකයා සන්දේශය මාධ්‍යයක් මගින් ග්‍රාහකයා වෙත යවා ඇත. එය ලිපියක්, දුරකථන ඇමතුමක්, මුහුණට - මුහුණ ලා කරනු ලබන ප්‍රකාශයක් හෝ ඉඟියක් හෝ විය හැකි ය. මේ අවස්ථා දෙකේ දී ම ග්‍රාහකයා විසින් සන්දේශය ලබා ගෙන ඇත. එහෙත් නිසි බලපෑම සිදු වී ඇත්තේ මුල් ක්‍රියාවලියේ දී පමණි. දෙවන අවස්ථාවේ දී සන්නිවේදන ක්‍රියාවලිය අවසාන වී නැත.

1.1 රූපය - සන්නිවේදනය

සන්නිවේදකයා

සන්නිවේදන ක්‍රියාවලිය ආරම්භ කරන්නා සන්නිවේදකයා ය. සන්නිවේදනය කිරීමේ අවශ්‍යතාව ඇති වන්නේ සන්නිවේදකයාට ය. සන්නිවේදනය කළ යුතු දේ සැලසුම් කිරීම ඔහු/ඇය ගේ මූලික කාර්යය යි. මාධ්‍යය තෝරා ගනු ලබන්නේ ද ඔහු/ඇය විසිනි. ග්‍රාහකයා කවුරුන්දැයි දන්නේ ද සන්නිවේදකයා ය. ඒ අනුව ග්‍රාහකයාට සුදුසු ලෙස සන්දේශය සැලසුම් කර, යෝග්‍ය මාධ්‍යයක් තෝරා ගෙන සන්දේශය සම්ප්‍රේෂණය කිරීම සන්නිවේදකයාගේ කාර්යය යි.

සන්දේශය

ග්‍රාහකයා අරමුණු කර ගෙන සන්නිවේදකයා කරනු ලබන සිය හැඟීම්, සිතිවිලි හෝ අදහස් ප්‍රකාශනය සන්දේශය යි. පණිවුඩය යන්නෙන් අදහස් වන්නේ ද එය ම ය. ඉදිරිපත් කළ යුතු අදහස එහි අන්තර්ගත වී ඇත. එය සකසා ඇත්තේ යොදා ගන්නා මාධ්‍යයට යෝග්‍ය වන ආකාරයෙනි. උදාහරණයක් වශයෙන් යොදා ගන්නේ ලිඛිත මාධ්‍යය නම් සන්දේශය ලිඛිත ලෙස සැලසුම් කළ යුතු ය. යොදා ගන්නේ කථන මාධ්‍යය නම් සන්දේශය කථනයට උචිත ලෙස සැලසුම් කර ගත යුතු ය. මෙහි දී වැදගත් වන කරුණ නම් සන්නිවේදකයාගේ අදහස් ඇතුළත් සන්දේශය ඒ ආකාරයෙන් ම ග්‍රාහකයා වෙත ළඟා විය යුතු බව ය.

මාධ්‍යය

සන්නිවේදකයා විසින් සකස් කරන ලද සන්දේශය ග්‍රාහකයා වෙත ගෙන යනු ලබන්නේ කුමකින් ද? එය මාධ්‍යය ලෙස හැඳින්විය හැකි ය. ලිපිය මෙන් ම දුරකථනය ද, ගුවන් විදුලිය මෙන් ම රූපවාහිනිය හා පුවත්පත් ද මාධ්‍ය වේ. ග්‍රාහකයාට ළඟා විය හැකි මාධ්‍යයක් තෝරා ගැනීම හැම විට ම වැදගත් ය.

ග්‍රාහකයා

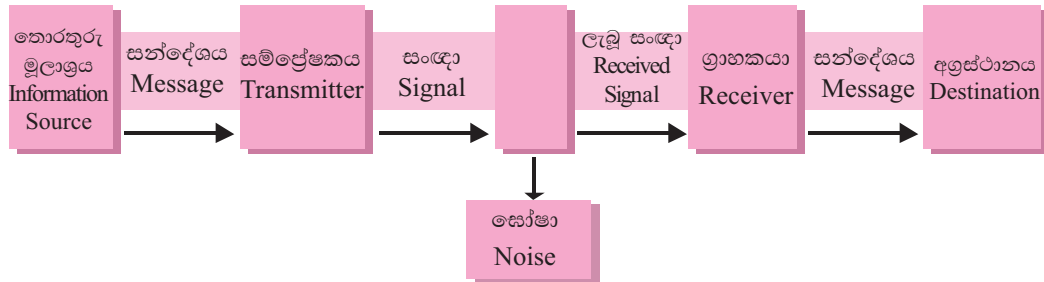
සන්නිවේදකයා යම් මාධ්‍යයක් ඔස්සේ යවන සන්දේශය ලබන පාර්ශ්වය ග්‍රාහකයා ය. ඒ අනුව තැපෑලෙන් ලිපියක් ලබන තැනැත්තා ද, දුරකථන පණිවුඩයක් ලබන තැනැත්තා ද, යමෙක් කියන දේ අසා සිටින තැනැත්තා ද, ගුවන්විදුලියට සවන් දෙන ශ්‍රාවකයා ද, රූපවාහිනිය නරඹන්නා ද, පුවත්පත් කියවන්නා ද ග්‍රාහකයන් ලෙස සැලකේ. සන්දේශය සකසා තිබිය යුත්තේ ග්‍රාහකයාට එය තේරුම් ගත හැකි ආකාරයෙනි. ඒ නිසා සන්නිවේදන ක්‍රියාවලියේ දී ග්‍රාහකයා ගැන නිවැරදි ව දැන සිටීම ඉතා වැදගත් ය. සන්නිවේදකයාට ග්‍රාහකයාගේ සමාජ, ආර්ථික, අධ්‍යාපන, සංස්කෘතික ආදී සෑම කරුණක් පිළිබඳ ව ම අවබෝධයක් තිබිය යුතු ය. ග්‍රාහකයා සෑම විට ම ග්‍රාහකයකු ලෙස සිටින්නේ නැත. සමහර විට ග්‍රාහකයා සන්නිවේදකයා බවට ද පත් වේ. එම නිසා සන්නිවේදක හා ග්‍රාහක යනු එක ම පුද්ගලයකුගේ භූමිකා දෙකකි.

බලපෑම

සන්නිවේදකයා යම් මාධ්‍යයක් උපයෝග කර ගෙන ග්‍රාහකයා වෙත සන්දේශයක් ලබා දීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ග්‍රාහකයා තුළ ඇති කරන වෙනස 'බලපෑම' ලෙස දැක්විය හැකි ය. එහෙත් සන්නිවේදකයා අපේක්ෂා කරන වෙනස ම ග්‍රාහකයා තුළ ඒ ආකාරයෙන් ම සිදු වේ යැයි සිතිය නොහැකි ය. ඇතැම් විට සන්නිවේදකයා කිසිසේත් අපේක්ෂා නොකළ දෙයක් බලපෑම ලෙස සිදුවීමට ද ඉඩ තිබේ.

1.1.2 සන්නිවේදනය පිළිබඳ ඡායාරූප විවර්ණනය සූත්‍රය 1949

ක්ලෝඩ් ඡායාරූප හා වොරන් විවර්ණනය දුරකථන සන්නිවේදනය පදනම් කර ගෙන 1949 දී ගොඩනංවන ලද ගණිතමය සන්නිවේදන සූත්‍රය පහත දැක් වේ.

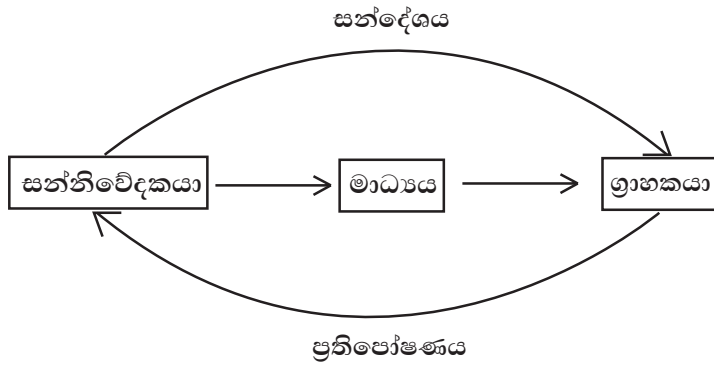

සන්නිවේදනය පිළිබඳ ඡායාරූප විවර්ණනය සූත්‍රය - 1949

මෙම සූත්‍රයට අනුව කිසියම් සන්දේශයක් සම්පාදනය කරනු ලබන්නේ, තොරතුරු මූලාශ්‍රයක් පදනම් කර ගනිමිනි. එම සන්දේශය සංඥා බවට පත් කර සම්ප්‍රේෂණ උපකරණයක් මගින් සම්ප්‍රේෂණය කරනු ලබයි. එවිට එම සංඥා නැවත වෙනත් ග්‍රාහකයක් මගින් ග්‍රහණය කර ගනු ලබයි. එම සංඥා නැවත සන්දේශය බවට පත් වී අග්‍රස්ථානය නොහොත් ග්‍රාහකස්ථානය වෙත ළඟා වෙයි. මෙහි දී සංඥා සම්ප්‍රේෂණය වීමේ දී කිසියම් සෝෂාවන් ඇති වී සංඥාවලට හානි සිදු වන්නට හැකි බව මේ සූත්‍රයෙන් පෙන්වා දෙයි. මේ සූත්‍රය දුරකථන සන්දේශයක් සම්බන්ධයෙන් ඉතා ම උචිත වේ. ඡායාරූප හා විවර්ණනය සෝෂා යන්නෙන් අදහස් කරන ලද්දේ සන්නිවේදන ක්‍රියාවලියේ දී තාක්ෂණික බාධා මගින් සංඥාවලට හානි විය හැකි බව ය. එහි ප්‍රතිඵලය වශයෙන් ග්‍රාහකයාට නිසි පරිදි සන්දේශය ග්‍රහණය කර ගත නොහැකි ය.

1.1.3 ද්වි මාර්ගික සන්නිවේදන සූත්‍රය

ලැස්වෙල් අර්ථ කථනයත් , ඡායාරූප විවර්ණනය අධ්‍යයනය කළ විට පෙනී යන්නේ, ඒවා එක් අතකට පමණක් එනම් ඒක මාර්ගික ව ක්‍රියාත්මක වන බවයි. එනම් සන්නිවේදකයාගෙන් ග්‍රාහකයාට සන්දේශය ළඟා වනවා මිස, ග්‍රාහකයාගෙන් සන්නිවේදකයාට ප්‍රතිචාරයක් ලැබෙන බව මෙහි දී දක්වා නැත. ද්වි මාර්ගික සන්නිවේදන ක්‍රියාවලිය මෙසේ රූප සටහනකින් දැක්විය හැකිය.

ද්වි මාර්ගික සන්නිවේදන සූත්‍රය

සන්නිවේදන ක්‍රියාවලිය අංග සම්පූර්ණ වන්නේ ග්‍රාහකයාගේ ප්‍රතිපෝෂණය ලැබීමෙනි. එය ද්විමාර්ගික සන්නිවේදන ක්‍රියාවලියකි.

1.2 සන්නිවේදනයේ මූලික කාර්යයන්

සන්නිවේදනය ආරම්භ වන්නේ තොරතුරු - අදහස් හුවමාරු කර ගැනීම සඳහා ය. එහෙත් පසු ව මානව සමාජය සංවර්ධනය වන විට එහි කාර්ය පුළුල් විය. සන්නිවේදනයේ කාර්යයක් ලෙස අධ්‍යාපනය එක් වන්නේ එවිට ය. විනෝදාස්වාදය ද තවත් කාර්යයක් බවට පත් වේ. මේ ආකාරයෙන් සන්නිවේදනයේ කාර්යයන් විවිධාකාරයෙන් වර්ග කළ හැකි ය. සන්නිවේදනය අධ්‍යයනය ආරම්භ කරන ඔබගේ පහසුව සඳහා පහත සඳහන් ලෙස සන්නිවේදනයේ මූලික කාර්යයන් දක්වන්නට පුළුවන. මේවා සන්නිවේදනයේ අරමුණු වශයෙන් දැක්වීමේ ද වරදක් නැත.

1) තොරතුරු සැපයීම:

නූතන සමාජය තොරතුරු සමාජයක් ලෙස සලකනු ලැබේ. මේ නිසා නිරන්තරයෙන් ම තමා අවට සිදු වන දේ ගැන දැන ගැනීමට පුද්ගලයන් ආශා කරයි. අතීතයේ සිට ම මිනිසා තම පරිසරය පිළිබඳ ව කුතුහලයෙන් සිටි බව පෙනේ. පුද්ගලයා විසින් ආරම්භ කරන ලද විවිධ තොරතුරු සැපයීමේ කාර්යය මේ වන විට ජන මාධ්‍ය මගින් වඩාත් විධිමත් ව කරනු ලැබේ. එහෙත් පුද්ගලයන් අතර තොරතුරු හුවමාරු වීම තවමත් අඛණ්ඩ ව සිදු වේ.

2) අධ්‍යාපනය ලබා දීම:

දැනුම ලබා දීම සන්නිවේදනයේ මූලික පරමාර්ථයකි. අන්‍යෝන්‍ය වශයෙන් ද, පාසලින් ද, ජන මාධ්‍යයෙන් ද අධ්‍යාපනය ලබා ගැනීම සිදු වේ. නාට්‍යයක් නැරඹීම හෝ ගීතයක් රස විඳීම හෝ අධ්‍යාපනයක් ලෙස නොසැලකුවත්, එයින් සිදු වන්නේ ද අධ්‍යාපනයකි.

3) විනෝදාස්වාදය ලබා දීම:

පුද්ගලයාගේ මානසිකත්වය යහපත් ව පවත්වා ගෙන යාම සඳහා ප්‍රබෝධයක් අත්‍යවශ්‍ය ය. ඒ සඳහා විවේකය, විනෝදය, භාසාය හා සැහැල්ලු බව තිබිය යුතු ය. සංවිධානාත්මක ව විනෝදාස්වාදය ලබා දීම නාට්‍ය හෝ සංගීත සන්දර්ශන හෝ ආදිය මගින් කරනු ලබයි. විනෝදාස්වාදය ලබා දීමේ දී ගුවන්විදුලිය ද, රූපවාහිනිය ද ප්‍රමුඛ කාර්යභාරයක් නූතන සමාජයෙහි ඉටු කරයි. එපමණක් නොව වැඩිහිටියකු විසින් කුඩා දරුවකුට කතාන්දරයක් කියා දෙනු ලැබීමෙන් සිදු වන්නේ ද විනෝදාස්වාදය ලබා දීමකි.

4) පෙලඹවීම:

ක්‍රීඩා කිරීම, නාට්‍යයක් බැලීම, ආහාර ගැනීම, විවේක ගැනීම, ගෙදර වැඩ නිම කිරීම හෝ නිදාගැනීම හෝ එවැනි කුමන ආකාරයේ කාර්යයක් වුවත් කිරීම සඳහා එක් පාර්ශ්වයක් විසින් තවත් පාර්ශ්වයක් පොලඹවනු ලැබිය හැකි ය. මෙය සන්නිවේදනයේ කාර්යයකි. වෙළඳ දැන්වීම් මගින් සිදු වන්නේ ද එවැනි ම පෙලඹවීමකි. එහි දී යම් යම් දේ මිල දී ගැනීමට පොලඹවනු ලබයි.

5) සමාජානුයෝජනය:

පුද්ගලයා සමාජයට හුරු කරවීම හා ඒවා පරම්පරාවෙන් පරම්පරාවට ගෙනයාම සමාජානුයෝජනය යි. එහි දී තමා ජීවත් වන සමාජයේ පිළිගැනීමට අනුව තම සමාජ ජීවිතයේ විවිධ අවස්ථාවල දී හැසිරිය යුතු ආකාරය ඉගෙන ගැනීම ආරම්භ වන්නේ කෙනකුගේ කුඩා කාලයේ දීම ය. එය දෙමාපියන් විසින් කරනු ලබන්නකි. මේ ඉගැන්වීම් සඳහා දෙමාපියන්ට උපකාර වන්නේ සන්නිවේදනය යි. දෙමාපියන්ගෙන් පසු ව පාසල ද, වෙනත් විවිධ අය ද, සමාජානුයෝජනය සඳහා මග පෙන්වයි. මේ හැම අවස්ථාවක දී ම සන්නිවේදනය යොදා ගැනේ. වර්තමානය වන විට වඩාත් ප්‍රබල ලෙස සමාජානුයෝජන කාර්යය ඉටු කරනු ලබන්නේ රූපවාහිනිය විසිනි. වර්ෂය, වත් පිළිවෙත්, ආචාර ධර්ම, සමාජ නීති රීති හා සිරිත් විරිත් ආදිය මේ ආකාරයෙන් විවිධ සන්නිවේදන ස්වරූප මගින් දරුවාට කියා දීම සන්නිවේදනයේ ඉතා වැදගත් කාර්යයකි.

6) සංවාද හා සාකච්ඡා:

පුද්ගලයන් හා සමාජ කණ්ඩායම් අතර ඇති වන විවිධ අදහස්, මත ගැටලු යනාදිය පිළිබඳ සංවාද කිරීමත්, සාකච්ඡා කිරීමත් සන්නිවේදනයේ වැදගත් කාර්යයකි. මානව සමාජයේ පවතින විවිධ ගැටලු ජනමාධ්‍ය මගින් සාකච්ඡා කිරීමෙන් හා සංවාද කිරීමෙන් ජනමාධ්‍ය විවාද මණ්ඩපයක් බවට පත්කර ගැනීමට හැකි බව විශ්වාස

කරනු ඇත. එසේම යම් යම් සමාජ ගැටලු ඇතිවීම සඳහා සන්නිවේදන සිද්ධීන් ද මූල්‍ය හැකි ය. ඒවා සංවාද හා සාකච්ඡාවට භාජනය කිරීමෙන් පොදු මතයට පැමිණීමට හැකියාවක් ඇත.

7) සංස්කෘතික ප්‍රගමනය:

සංස්කෘතික උරුමය පරම්පරාවෙන් පරම්පරාවට ගෙන යාම සන්නිවේදනයේ එක් වැදගත් කාර්යයකි. අද අප සිටින සමාජය නිර්මාණය වී ඇත්තේ එසේ පැරැන්නන් විසින් ගෙන එන ලද සංස්කෘතික දායාද එක්රැස් වීමෙනි. සමාජයක පවතින සංස්කෘතිය වර්ධනය කිරීම මෙන් ම ඒවා පවත්වා ගෙන යාම ද සන්නිවේදනයේ කාර්යයකි. මානව කණ්ඩායම් අතර පවතින සංස්කෘතික ලක්ෂණ සුරක්ෂිත කර ගැනීම මෙන් ම ඒවා ක්‍රමානුකූල ලෙස පවත්වා ගෙන යාම ද මෙහි දී සිදු වේ. අතීතයේ සිට පුද්ගලයන් විසින් කරනු ලැබූ සංස්කෘතික ප්‍රගමනය වර්තමානයේ දී ජන මාධ්‍ය හා වෙනත් නව මාධ්‍ය විසින් ද කරනු ලැබේ.

8) සමාජ ඒකාබද්ධතාව:

රටක ජන සමාජයෙහි විවිධ පුද්ගල කණ්ඩායම් ජීවත් වේ. ජාති, කුල, ගෝත්‍ර, ආගමික වශයෙන් එකී කණ්ඩායම්වල විවිධතා පවතී. මේ සියලු පිරිස් එක් සමාජ කණ්ඩායමක් වශයෙන් ඒකාබද්ධව සහජීවනයෙන් යුතු ව කටයුතු කිරීම සමාජයේ පැවැත්මට අවශ්‍ය ය. සන්නිවේදනය මූලික කර ගෙන කරනු ලබන විවිධ සමාජ ක්‍රියාකාරකම්වලින් සාමාජීය ඒකාබද්ධතාවක් මෙන් ම සහජීවනය ද ප්‍රවර්ධනය කළ හැකි ය. එය පුද්ගලයන් සතු මෙන් ම ජනමාධ්‍යයන්ගේ ද කාර්යයකි.

1.3 සංජානනය (Perception)

“කෙනෙකුගේ පංචේන්ද්‍රිය මගින් ලැබෙන විවිධ සන්දේශ ග්‍රහණය කර ගෙන එය තේරුම් ගැනීම සංජානනය යි.” යනුවෙන් කෙටියෙන් හැඳින්විය හැකි ය. උදාහරණයක් වශයෙන් පහත සඳහන් සන්නිවේදන අවස්ථා දෙක අධ්‍යයනය කර බලන්න.

1. විදේශයක සිට පැමිණි තැනැත්තෙකු විසින් මෙරට සිටි තම මිතුරකු සමග කතා කරමින් කියා සිටියේ, තමන් එහි දී බල්ලකු සමග හිම මත බෝල ගැසූ බවයි.
2. පාසල් ක්‍රීඩා උත්සවය සඳහා තම නිවාසය විසින් තනන ලද්දේ අමු තල්කොළවලින් තැනූ කුඩා මඩුවක් බව නිමල් විසින් අල්ලපු ගමේ මිතුරකු වූ සුනිල්ට කියන ලදී.

මෙහි පළමු සිද්ධියේ දී මෙරට මිතුරාට බල්ලා ද, උඟ සමග බෝල ගැසීම ගැන ද තේරුම් ගැනීමට හැකි විය. එයට හේතුව නම් ඒ ආකාරයෙන් බල්ලන් සමග බෝල ගැසීම මෙරට දී ඔහු දැක තිබීම ය. එසේ ම එක අවස්ථාවක ඔහු ද බල්ලන් සමග බෝල ගසා තිබුණි. එහෙත් හිම මත බෝල ගැසීම යන්න නිසි ලෙස සිතේ මවා ගන්නට මෙරට මිතුරාට නොහැකි වූයේ, එවැනි හිම පිට්ටනියක් යනු කෙබඳු ස්ථානයක්දැයි යන්න හෝ

හිම යන්න කෙබඳු දෙයක්දැයි යන්න හෝ දැන නොසිටි නිසා ය. මේ නිසා නිමල් සිය කතාවෙන් ඉදිරිපත් කරන ලද දේ නියම වශයෙන් ම සංජානනය කර ගැනීමට සුනිල්ට නොහැකි විය.

දෙවන අවස්ථාවේ දී තල්කොළ මඩුව ගැන සුනිල්ට මනා ව සංජානනය වූයේ ඔහු ද එවැනි තල්කොළ මඩු තනා තිබූ නිසා ය. එසේ ම ඒ ප්‍රදේශයේ හැම තැන ම තල්ගස් වැවී තිබුණු අතර, තල්කොළ යනු කෙබඳු දෙයක්දැයි සුනිල් ද මනා ව දැන සිටියේ ය. මේ නිසා නිමල් අදහස් කරන ලද දේ ඒ ආකාරයෙන් හෝ එයට ඉතා ම ආසන්න ආකාරයෙන් හෝ සංජානනය කර ගැනීමට සුනිල්ට හැකි විය.

මේ අනුව සන්නිවේදන කාර්යයේ දී එය සාර්ථක වීම සිදු වන්නේ, ග්‍රාහකයාගේ සංජානනය පාදක කර ගෙන බව පෙනේ. ග්‍රාහකයාගේ සංජානනයට බාධා පැමිණෙන හේතු හතරක් දැක්විය හැකි ය.

1. සන්දේශය තුළ විවිධාර්ථ තිබීම
2. වැරදි ලෙස තොරතුරු ගොනු කර සන්දේශය සැකසීම
3. සන්දේශයේ තොරතුරු විකෘති වී තිබීම
4. ග්‍රාහකයාගේ අත්දැකීම් පසුතලයේ නො ගැළපීම

සන්නිවේදන කාර්යයේ දී ඉතා සැලකිලිමත් විය යුතු කාරණයක් නම්, සන්නිවේදකයා විසින් සන්දේශය සැකසිය යුත්තේ, ග්‍රාහකයාට එය නිසි ලෙස සංජානනය කළ හැකි ආකාරයෙන් බවයි.

1.4 සන්නිවේදන බාධක

සන්නිවේදන ක්‍රියාවලියේ දී සන්නිවේදකයා එක් අන්තයක ද, ග්‍රාහකයා එක් අන්තයක ද සිටී. සන්නිවේදකයාගේ සිට ග්‍රාහකයා දක්වා සන්දේශය ගමන් කරන්නේ මාධ්‍යයක් යොදා ගනිමිනි. සන්නිවේදකයාගේ අරමුණ වන්නේ තමන්ගේ සන්දේශය නිසි ලෙස ග්‍රාහකයාට ග්‍රහණය කර ගන්නට සලස්වන්නට ය. එම අරමුණ ඉටු කර ගැනීමට ඇති වන බාධා, 'සන්නිවේදන බාධක' ලෙස සරල ව හැඳින්විය හැකි ය. පහත සඳහන් අවස්ථා අධ්‍යයනය කරන්න.

1. ඔබගේ පියා වන්නේ ඇත සිට ඔබට කතා කළ නමුත් දුර නිසා එම හඬ ඔබට ඇසුණේ නැත.
2. ඇත පෙදෙසක සිට පැමිණි කෙනෙක් තමන්ට අවශ්‍ය ලිපිනය පෙන්වා එතැනට යන ආකාරය කෙනෙකුගෙන් ඇසුවේ ය. ඒ තැනැත්තා ඉංග්‍රීසි වචන ද මිශ්‍ර කරමින් මග කිවූ නමුත් එය අසන්නාට තේරුණේ නැත.
3. සම්මන්ත්‍රණය පැවැත්වෙද් දී විදුලිබලය ඇණ හිටීම නිසා මහජන ඇමතුම් පද්ධතිය අක්‍රිය විය. ඉන් පසු කථකයා කථා කළේ මයික්‍රෝෆෝනය නොමැති ව ය. පසුපස පේළිවල සිටි අයට කථකයාගේ හඬ පැහැදිලි ව නො ඇසුණි.
4. බස් රියේ යමින් සිටිය දී ලැබුණු දුරකථන පණිවුඩය පැහැදිලි ව නො ඇසුණේ බස් රියේ ශබ්දය නිසා ය.
5. පාඨමාලාවක විෂයයන් තෝරා ගැනීම සඳහා ලැබී තිබුණු උපදෙස් පත්‍රිකාව තේරුම් ගැනීමට අපහසු වූයේ, එහි යොදා තිබුණු සංකීර්ණ වචන නිසා ය.

සන්නිවේදන ක්‍රියාවලියකට අදාළ ව මෙවැනි අවස්ථා ඕනෑ තරම් සොයා ගත හැකි ය. මේ සියල්ලෙන් අදහස් වන්නේ විවිධාකාරයේ 'සන්නිවේදන බාධක' පිළිබඳ ව ය.

මේ පෙළපොතේ පළමුවන පාඩමේ දක්වා ඇති ඡායෝගි හා විවර්ග සන්නිවේදනය පිළිබඳ ගණිතමය සූත්‍රයේ දක්වා ඇති 'සෝෂා' යන්නෙන් අදහස් වන්නේ ද සන්නිවේදන බාධක ම ය. එයට වඩාත් ම යෝග්‍ය වන්නේ 'බාධක' යන යෙදුම ය.

ඉහත දැක් වූ විවිධ සිද්ධි පරිස්සම් අධ්‍යයනය කළ විට පෙනෙන්නේ, ඒවා මූලික වශයෙන් වර්ග දෙකක් යටතේ ගොනු කරන්නට හැකි බවයි.

1. අර්ථ බාධක (Semantic Noise)

අර්ථ බාධක යන්නෙන් අදහස් වන්නේ සන්නිවේදකයා විසින් එවන ලද සන්දේශය ග්‍රහණය කර ගත හැකි නමුත්, එය ඒ ආකාරයෙන් ම අර්ථ ගැන්වීමට ග්‍රහකයාට නොහැකි වීමට ඇති වන බාධකයි. සන්නිවේදකයා යොදා ගෙන ඇති භාෂාව හෝ භාෂා රටාව හෝ භාෂා විලාසය හෝ ග්‍රහකයාට නො ගැලපීම, ග්‍රහකයාගේ තේරුම් ගැනීමේ හැකියාව අඩු වීම, යොදා ගෙන ඇති යම් යම් සංකේත හෝ වචන හෝ විවිධාර්ථ සහිත වීම ආදිය උදාහරණ සේ දක්වන්නට පුළුවන.

2. මාධ්‍ය බාධක (Media Noise)

මාධ්‍ය බාධක යන්නෙන් තාක්ෂණික බාධක අදහස් වේ. එනම් සන්නිවේදකයාගේ සිට ග්‍රහකයා දක්වා සන්දේශය ගමන් කිරීමට යොදා ගන්නා මාධ්‍යයේ කුමන හෝ ස්ථානයක දී එම ගමනට ඇති විය හැකි යාන්ත්‍රික හෝ යාන්ත්‍රික නොවන බාධක මාධ්‍ය බාධක ලෙස සැලකේ. දුරකථනයේ සංඥා අපැහැදිලි වීම, රූපවාහිනිය නරඹද්දී ඇත්තටම සෙලවීම හෝ විදුලි බලය ඇත හිටීම, ෆැක්ස් පණිවුඩයේ අකුරු අපැහැදිලි ව මුද්‍රණය වී තිබීම, ඇත සිට කථා කළ නිසා හඬ නො ඇසීම ආදිය උදාහරණ ලෙස දැක්විය හැකි ය. පරිසරයේ ඇති වන විවිධ වෙනස් වීම් ද අවසානයේ දී සන්දේශයේ නිදහස් ගමනට බාධාකාරී වන්නේ නම් එය ද මාධ්‍ය බාධකයක් ලෙස සැලකේ. එබැවින් මාධ්‍ය බාධක තුළ තාක්ෂණික හා පාරිසරික බාධක සියල්ල අන්තර්ගත කළ හැකි ය.

යම් සන්නිවේදන කාර්යයකට අදාළ ව ඇති විය හැකි සන්නිවේදන බාධක පිළිබඳ ව මූලික ම කල්පනා කළ යුත්තේ සන්නිවේදකයා ය. එයට හේතුව සන්නිවේදන අරමුණ ඇති වන්නේ ද, සන්දේශය සැලසුම් කරන්නේ ද, මාධ්‍ය තෝරා ගන්නේ ද ග්‍රහකයා පිළිබඳ ව නිශ්චය කරන්නේ ද සන්නිවේදකයා බැවිනි. ඒ අනුව මෙම බාධක පිළිබඳ ව පූර්ව අධ්‍යයනයක් කිරීම සන්නිවේදකයාගේ වගකීමකි. විශාල පිරිසක් සමග කෙරෙන සන්නිවේදනයේ දී බාධක අවම කර ගත හැකි නමුත් බාධක ඉවත් කර ගත නොහැකි ය. එයට හේතුව බොහෝ දෙනාට පොදුවේ සකස් කරනු ලබන සන්දේශය එක් එක් තැනැත්තාට යම් යම් ආකාරයකට නොගැලපෙන්නට පුළුවන් වීම ය. එහෙත් ද්වි පුද්ගල සන්නිවේදනයේ දී හෝ අන්තර්පුද්ගල සන්නිවේදනයේ දී බාධක ඉවත් කර ගැනීමට සන්නිවේදකයා දක්ෂ විය යුතු ය. සන්නිවේදන ක්‍රියාවලිය සාර්ථක වන්නේ බාධකවලින් තොර වූ විට ය.

1.5 දොරටුපාල සංකල්පය (Gatekeeper Concept)

දොරටුපාලගේ කාර්යය වන්නේ යම් දොරටුවකින් එහා මෙහා යන - අය පාලනය කිරීමයි. සන්නිවේදන ක්‍රියාවලියේ දී දොරටුපාල ගේ කාර්යය වන්නේ සන්නිවේදකයාගේ සිට ග්‍රාහකයා වෙත යන සන්දේශය පාලනය කිරීමයි. පහත සඳහන් අවස්ථා අධ්‍යයනය කරන්න.

1. පන්නියේ කිහිප දෙනකු විවේක කාලයේ දී රණ්ඩු වී ඇත. ඒ පිළිබඳ ව පන්නිය භාර ගුරුතුමිය විසින් විමසූ විට ඇයට ඒ පිළිබඳ නිසි පිළිතුරක් කිසිවකුගෙන් නො ලැබිණි.
2. නිසි පරිදි පාසල් නො එන ශිෂ්‍යයන්ට විභාගයට පෙනී සිටීමට නොහැකි වන බව විදුහල්පතිතුමා විසින් ගුරු මණ්ඩල රැස්වීමේ දී දන්වන ලද අතර, ගුරුවරුන් එය පන්නි කාමරයේ දී ප්‍රකාශ කළේ, නිසි පරිදි පාසල් එන ශිෂ්‍යයන්ට පමණක් විභාගයට පෙනී සිටීමට හැකි වන බවයි.
3. රටේ එක් පෙදෙසක ඇති වී තිබෙන ජනවාර්ගික නොසන්සුන්තාවක් පිළිබඳ ප්‍රවෘත්තිය පළ කිරීමේ දී දිනපතා පුවත්පතක ප්‍රාදේශීය ප්‍රවෘත්ති කර්තෘ විසින් එය වෙනස් කරන ලදී. එහි සඳහන් වූයේ පාරක් තැනීම පිළිබඳ ව මහජන විරෝධතාවක් ඇති වී තිබෙන බව පමණකි.
4. ඇමරිකාවේ ලෝක වෙළෙඳ මධ්‍යස්ථානය විනාශ වීමට අදාළ ජනයා මියගිය ආකාරය දක්වන ඡායාරූප පළ කිරීමෙන් වැළකී සිටීමට, ඇමරිකාවේ සියලු ජන මාධ්‍ය ආයතන කටයුතු කළහ.
5. එක් කර්මාන්තශාලාවක පහළ ශ්‍රේණියේ කම්කරුවන් අතර බලවත් නොසන්සුන්කමක් පැතිර ඇති අතර, ඒ පිළිබඳ තොරතුරු එහි අංශ ප්‍රධානීන් විසින් ආයතන ප්‍රධානීන්ට ඉදිරිපත් කරන ලද්දේ එය සුළු සිද්ධියක් ලෙස දක්වමිනි.
6. ව්‍යාපාර සමාගමක රියදුරු මහතකුට එරෙහි ව එහි පාලකයාට ලැබුණු ලිපියක ඇතුළත් විස්තර කිසිවක් එම රියදුරු මහතාට නො දැන්වූ අතර, ඔහුගේ ගමන් බිමන් පිළිබඳ ව පමණක් ප්‍රශ්න කරන ලදී.

මෙවැනි සිද්ධි අධ්‍යයනය කිරීමෙන් පෙනී යන්නේ, යම් යම් සන්දේශ පාලනය කිරීමේ අවශ්‍යතාව යම් යම් අවස්ථාවල ඇති වන බවයි. සමහර විට එය යහපත් වේතනාවෙන් කරන්නක් විය හැකි ය. එසේත් නැතිනම් අයහපත් වේතනාවෙන් කරන්නක් ද විය හැකි ය. ඒ කෙසේ වෙතත් මෙහි දී අනාවරණය වන්නේ, සන්නිවේදන ක්‍රියාවලියේ යම් ස්ථානයක දී දොරටුපාලයෙකු විසින් එම සන්දේශයේ අන්තර්ගතය හෝ එම ගමන් මාර්ගය හෝ එම ගමනාන්තය හෝ පාලනය කරන්නට කටයුතු කරනු ලැබීමට හැකි බව ය. එය වැළැක්විය හැක්කක් නො වේ.

විශේෂයෙන් මේ සම්බන්ධයෙන් අවධානය යොමු වන්නේ ජන මාධ්‍යයේ දී ය. එනම් පුවත්පත්, ගුවන්විදුලිය හා රූපවාහිනිය මගින් ප්‍රවෘත්ති විකාශය කිරීමේ දී ය. ජන මාධ්‍යයට ඇති සාමාජීය වගකීම, මාධ්‍ය ආයතනයේ අරමුණු, පවත්නා සාමාජීය තත්ත්වය ආදී විවිධ හේතූන් මත මේ ආකාරයෙන් දොරටුපාල සංකල්පය ක්‍රියාත්මක විය හැකි ය.

ඒ හැර අපගේ ජීවිතයේ බොහෝ අවස්ථාවල අප ද දොරටුපාලයන් ලෙස කටයුතු කරන බව අමතක නොකළ යුතු ය. අපට ලැබෙන සියලු තොරතුරු අප අන්‍යයන් වෙත ලබා දෙන්නේ නැති අතර, අන්‍යයන්ට ලැබෙන සියලු තොරතුරු අප වෙත ලබා දෙන්නේ ද නැත. එසේ කිරීම ද සන්නිවේදනයේ අවශ්‍යතාවකි.

සංවිධානයක් තුළ දී ද සන්නිවේදන කාර්යයේ දී දොරටුපාල සංකල්පය නිරන්තරයෙන් ක්‍රියාත්මක වේ. ඉහළ සිට පහළට ද, පහළ සිට ඉහළට ද, සමාන්තර ව ද සිදු වන සන්නිවේදනයේ දී තමන්ට ලැබෙන තොරතුරු පාලනය කර අනෙක් පාර්ශ්වයකට ලබා දීම සිදු වේ.

සමස්තයක් වශයෙන් ගත් කළ සන්නිවේදන කාර්යයේ දී ග්‍රාහකයා වෙත නොපමාව ලැබෙන සන්දේශය නිසා ඇති විය හැකි වර්ශාව පාලනය කිරීම දොරටුපාලගේ අරමුණ බව පෙනේ.

1.6 සන්නිවේදන වර්ගීකරණය, ස්වභාව හා අවශ්‍යතාව

සන්නිවේදන ක්‍රියාවලියට සම්බන්ධ වන පාර්ශ්ව දෙකක් සිටින බව ඔබ දැනටමත් දන්නෙහි ය. එනම් සන්නිවේදකයා හා ග්‍රාහකයා ය. මානව සමාජය ගත් විට එය සෑදී ඇත්තේ පුද්ගලයන්ගේ එකතුවක් ලෙසිනි. සමාජය පවත්වා ගෙන යාමේ දී මෙම පුද්ගලයන් අතර සන්නිවේදන ගනුදෙනුව අත්‍යවශ්‍ය වේ. මුලින් ම පුද්ගලයා තුළ ඇති වූ සිතීමේ හැකියාව නිසා සන්නිවේදනය ආරම්භ වූයේ පුද්ගලයා තුළින් ම බව පෙනී යයි. මේ නිසා සන්නිවේදනය වර්ගීකරණය කිරීමේ හොඳ ම පදනම වන්නේ, සන්නිවේදන ක්‍රියාවලිය සඳහා දායක වන පුද්ගලයන් සංඛ්‍යාව පාදක කර ගෙන එය වර්ග කිරීමයි.

පහත සඳහන් අවස්ථා කිහිපය අධ්‍යයනය කරන්න.

1. ගං ඉවුරක හිඳ ගෙන සිටින කෙනකු ගංගාව දෙස බලා සිටී. ඒ තැනැත්තා කරන්නේ කුමක් ද? ඇස්වලින් බලා සිටීම පමණක් ද? ඇස් යනු තොරතුරු ලබා ගැනීමට යොදා ගත හැකි ද්වාරයකි. ඇස්වලින් ලැබෙන ගංගාවේ දර්ශනය පාදක කර ගෙන ඒ තැනැත්තා කොතරම් දේ තනි ව සිතනවා විය හැකි ද? එසේත් නැතිනම් ගංගාව අද්දරට වී ඒ තැනැත්තා ඇස් දෙක වසා ගෙන ගංගාවේ දිය ගලා යන හඬට සවන් දෙමින් කල්පනාවේ යෙදී සිටිනවා විය හැකි ය.
2. උදයේ අවදි වන ඔබ මුළුතැන්ගෙයට යන විට ඔබගේ මව හෝ පියා හෝ හමු වෙයි. කතා කරයි. අදහස් හුවමාරු කර ගනියි.
3. පාසලට යාමට පිටත් වන ඔබ බස් රථයේ බොහෝ දෙනා අතර හිඳිමින් කිහිප දෙනෙකු සමග පමණක් කතා කරමින් යයි. තවත් බොහෝ දෙනා සිටියත් ඔවුන් සමග ඔබගේ කතා බහක් නැත.
4. පාසලේ දී විදුහල්පතිතුමා/ තුමිය උදය රැස්වීමේ දී ඔබ සියල්ලන් අමතා, ඉගෙනීම සාර්ථක කර ගැනීමට අවශ්‍ය උපදෙස් ලබා දෙයි. දෙනෙතින් ඒ දෙස බලා ගෙන, දෙසවනින් එය අසා ගෙන සිටින ඔබ ඒ අතර තනි ව සිතයි. රැස්වීම අවසාන වී යන ගමන් ඔබ මිතුරකු සමග කතා කරමින් යයි.

5. පාසලේ දී පුවත්පත කියවීමට ඔබට අවස්ථාව ලැබෙයි. ඔබ මෙන් තව කී දෙනෙක් එදින පුවත්පත කියවනවා ඇද්ද? පුවත්පත සම්පාදනය කරන ලද මාධ්‍යවේදීන් සමග ඔබගේ ගනුදෙනුව ඇති වන්නේ පුවත්පත කියවීම මගිනි.
6. බස් රථයේ යන ඔබට ගුවන්විදුලියට සවන් දෙන්නට හැකි වේ. ශ්‍රී ලංකාවේ කොපමණ ජනකායක් එසේ ඒ වෙලාවේ ගුවන්විදුලියට සවන් දෙනවා ඇද්ද? ගුවන්විදුලි මාධ්‍යවේදීන් සමග ඔබගේ ගනුදෙනුව ඇති වන්නේ එයට සවන් දීමෙනි.
7. සැන්දෑවේ නිවසේ දී ඔබට රූපවාහිනිය මගින් එංගලන්තයේ පැවැත්වෙන ක්‍රිකට් තරගයක් නරඹන්නට අවස්ථාව ලැබේ. එය නරඹන්නේ ඔබ පමණක් ද එසේත් නැතිනම් ශ්‍රී ලංකාවේ අය පමණක් ද නරඹන්නන් අතර සම්බන්ධයක් තිබේ ද රූපවාහිනී වැඩසටහන විකාශ කරන අය දන්නවා ද තමන්ගේ වැඩසටහන නරඹන්නේ කවුරුන් ද කියා.

ඉහත සඳහන් අවස්ථා අධ්‍යයනය කිරීමේ දී ඔබට අවබෝධ විය යුත්තේ, සන්නිවේදනය වර්ගීකරණය කිරීම ද සන්නිවේදන ක්‍රියාවලියට සම්බන්ධ වන පුද්ගලයන් සංඛ්‍යාව මත රඳා පවතින බවයි.

මෙම සන්නිවේදන අවස්ථා සමාජයේ පැවැත්මට අත්‍යවශ්‍ය වේ. කෙබඳු සන්නිවේදන අවස්ථාවකට අපට සම්බන්ධ වන්නට සිදු වේ දැයි අපට ම කිව නොහැකි ය. එහෙත් ඔබ තුළ සන්නිවේදන නිපුණතා සංවර්ධනය කර ගෙන ඇත්නම්, ඒ ඕනෑ ම අවස්ථාවක එම සන්නිවේදන ක්‍රියාවලියට සම්බන්ධ වීමට ඔබට අවකාශය ලැබේ.

මෙහි දී අවබෝධ කර ගත යුතු කරුණ නම්, සන්නිවේදන ක්‍රියාවලියට සම්බන්ධ වන පුද්ගලයන් සංඛ්‍යාව අනුව එම සන්නිවේදන ක්‍රියාවලියේ සුවිශේෂතා ඇති වන බවයි. ඒ ඒ සුවිශේෂතා අධ්‍යයනයකින් තොර ව සන්නිවේදන නිපුණතා අත්පත් කර ගත නොහැකි ය. සන්නිවේදන වර්ගීකරණය මූලික වශයෙන් අධ්‍යයනය කිරීම අවශ්‍ය වන්නේ ඒ නිසා ය.

පුද්ගලයන් සංඛ්‍යාව අනුව සන්නිවේදනය වර්ග කිරීමේ දී පහත සඳහන් වර්ගීකරණය ඉදිරිපත් කළ හැකි ය.

1. යම් පුද්ගලයකු තමන් සමග ම කරනු ලබන සන්නිවේදනය අන්තර්වර්ති පුද්ගල සන්නිවේදනය (Intra - personal Communication) යනුවෙන් ද,
2. පුද්ගලයන් දෙදෙනෙකු අතර සන්නිවේදනය අන්තර්පුද්ගල සන්නිවේදනය නැතහොත් පුද්ගලාන්තර සන්නිවේදනය (Inter-personal Communication) යනුවෙන් ද,
3. පිරිසක් සමග කෙරෙන සන්නිවේදනය සමූහ සන්නිවේදනය (Group Communication) යනුවෙන් ද,
4. පුවත්පත, ගුවන්විදුලිය හා රූපවාහිනිය පාදක කර ගෙන නොදන්නා අති විශාල පිරිසක් සමග කෙරෙන සන්නිවේදනය ජන සන්නිවේදනය (Mass Communication) යනුවෙන් ද හැඳින්වේ.

1.7 අන්තර්වර්ති පුද්ගල සන්නිවේදනය

කෙනෙකු තමා සමඟ ම සන්නිවේදනයෙහි යෙදීම අන්තර්වර්ති පුද්ගල සන්නිවේදනය යනුවෙන් ඉතා සරල ව දැක්විය හැකි ය. එය සිදු වන්නේ කෙසේ ද? එක හේතුවක් නම් පුද්ගලයා තුළ ඇති මතකය අවදි වීමයි. මේ නිසා තමන් සිටින අවස්ථාවට අදාළ නො වන වෙනත් කාරණයක් ගැන සිතන්නට පුද්ගලයාට හැකි වේ. ඔබ බස් රියක යන අවස්ථාවක් සිහියට නගා ගන්න. එසේත් නැති නම් නිවසේ දී ආහාර ගන්නා වේලාවක් ගැන සිතන්න. එසේත් නැති නම් පන්තියේ යම් පාඩමක් කෙරෙන වේලාවක් ගැන සිතන්න. එම අවස්ථාවන්ට කිසිසේත් අදාළ නො වූ සිද්ධියක් ඔබට සැණෙකින් මතක් වන්නට පුළුවන. ඔබ එය කිසිවෙකුට කියන්නේ නැත. එහෙත් එය මතක් වීමේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් ඔබගේ සිතෙහි දුකක් හෝ සතුටක් හෝ ඇති වන්නට පුළුවන. එවිට එම දුක හෝ සතුට හෝ ඔබගේ වර්යාවෙන් ප්‍රකට වේ. එක්කෝ ඔබ තනි ව සිතහසෙයි. එසේත් නැති නම් කටට ගන්නට ගිය බත් පිඩ නැවත පිඟාන මත හෙලා හිස් බැල්මෙන් බලා සිටී.

දෙවනුව පුද්ගලයා මුහුණ දෙන ඒ ඒ අවස්ථාවට අනුකූල ව පංචේන්ද්‍රිය මගින් ලබා ගන්නා සන්දේශවලට ප්‍රතිචාර දැක්වීමෙන් තමා සමඟ කතා කරයි. උදාහරණයක් වශයෙන් පාර හරහා ගමන් කරන්නට යන ඔබ හදිසියේ වාහනයක් එනු දකියි. ඒ මොහොතේ ඔබ, ඔබ සමඟ කතා කර තීරණයකට එළඹේ. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් ඔබ පාර මැද නතර වී වාහනයට යන්නට ඉඩ දෙයි. එයට ගත වන්නේ නිමේෂයකි.

1.2 රූපය - අන්තර්වර්ති පුද්ගල සන්නිවේදනය

අන්තර්වර්ති පුද්ගල සන්නිවේදනය පුද්ගලයකුගේ සන්නිවේදන ක්‍රියාවලියේ ඉතා ඉහළ තැනක් අත්පත් කර ගනියි. පුද්ගලයකුගේ තීරණ ගැනීමේ ක්‍රියාවලිය සම්පූර්ණයෙන් ම රඳා පවතින්නේ ඒ පුද්ගලයාගේ සිතීමේ හැකියාව මත ය. තීරණ ගැනීම සඳහා කාලයක් ලැබෙන්නේ නැත. සැණෙකින් තීරණයක් ගත යුතු ය. එය සිදු වන්නේ කෙසේ ද? අන්තර්වර්ති පුද්ගල සන්නිවේදනය මගිනි.

1.3 රූපය - අන්තර්වර්ති පුද්ගල සන්නිවේදනයේ තාක්ෂණික මෙවලම් භවිතය

1.8 පුද්ගලයාගේ මනෝ භාවයන් හා ප්‍රතික්‍රියා

මොළය වර්ධනය වීම නිසා සිතිවිලි (thoughts) හට ගනී. පංචේන්ද්‍රිය සිතිවිලි සමග ප්‍රතික්‍රියා කිරීමෙන් හැඟීම් (feelings) උපදී. එම හැඟීම් විවිධ වන්නට පුළුවන. පුද්ගලයකු වෙතින් වර්තමාන (behaviour) ප්‍රකට වන්නේ එබැවිනි. කෙනෙකුගේ සිතේ සතුටක් උපදී. එම සතුට සිතිවිලි සමග ප්‍රතික්‍රියා කිරීමේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් එය ශාරීරික වර්තමානවත් ප්‍රකට වේ. කුඩා දරුවකු උඩ පනිමින් සිනහසෙන්නට පුළුවන. වැඩිහිටියකු මුඛවෙහි සිනහවක් දක්වන්නට පුළුවන. තවත් කෙනෙකු අත්පුඩි ගසන්නට පුළුවන. තවත් කෙනෙකු මහත් හඬින් සිනහසෙමින් දෙ අත් ඔසවන්නට පුළුවන. මේ විවිධ ප්‍රතික්‍රියා මනෝ භාවයන් මත රඳා පවතී.

පුද්ගලයන්ගේ මනෝ භාවයන් අතර සමානත්වයක් නැත. එය පුද්ගලයාගෙන් පුද්ගලයාට විවිධ ය. සතුට දැක්වීමේ සමාන වර්තමාන ද දැක්විය නොහැකි ය. කෙනෙක් සතුටට පත් වූ විට හිස සෙලවීමෙන් පමණක් එය ප්‍රකට කරන්නට පුළුවන. කෙසේ වෙතත් මේ සියලු වර්තමාන සන්නිවේදනාර්ථ සහිත ය.

තමා සමග ම කෙරෙන සන්නිවේදනය වර්තමානවක් වශයෙන් ප්‍රකට කිරීමේ දී එහි විවිධ ස්වරූප දකින්නට පුළුවන. පහත සඳහන් උදාහරණ අධ්‍යයනය කරන්න.

1. කෙනෙක් තනි ව කතා කිරීම හෝ සිනහසීම හෝ ඇඬීම
2. කවියක් ලිවීම
3. වික්‍රයක් ඇදීම හෝ බලිකුරුටු ගැම
4. කඩදාසියක් පොඩි කිරීම
5. අතේ ඇති යමක් බිමට විසි කර දැමීම
6. හිස් බැල්මෙන් යුතු ව බලා සිටීම

1.9 උත්තේජන - ප්‍රතිචාර ස්වභාව

මව ගෙදර එනු කුඩා දරුවා දකී. ඔහු සිනහමුසු මුහුණින් හා මහත් සතුටින් හඬ නගමින් මව වෙත දුව යයි. මෙහි දී දරුවා විසින් ඇස් මගින් ලබා ගන්නා ලද සංඥා නිසා උත්තේජනයට ලක් වන අතර, සිනහමුසු මුහුණින් හා කෑ ගසමින් මව වෙත දිව ගෙන යාම එම උත්තේජනයට දක්වන ප්‍රතිචාරයයි.

පුද්ගලයා බාහිරින් විවිධ සන්දේශ ලබා ගන්නේ සිය පංචේන්ද්‍රිය මගිනි. ඇස මූලික කර ගෙන රූප සංඥා ද, කන මූලික කර ගෙන ශබ්ද සංඥා ද, දිව මූලික කර ගෙන රස සංඥා ද, නාසය මූලික කර ගෙන ගන්ධ සංඥා ද, සම මූලික කර ගෙන ස්පර්ශ සංඥා ද ග්‍රහණය කර ගනී. මේ සංඥා නිසා ඇති වන උත්තේජනයට ප්‍රතික්‍රියා දැක්වීම මනුෂ්‍යයාගේ ස්වාභාවික පුරුද්දකි.

උදාහරණයක් ලෙස තම මව ගෙදර නැති විට අඬමින් සිටින සිගිත්තකු, මව ගෙදර එනු දුටු විට ඇඬීම නවතා මව වෙත දුව යයි. මෙහි දී සිදු වන්නේ දරුවා තුළ මව දැකීම හේතු කොට ගෙන ඇති වන උත්තේජනය නිසා දරුවා තුළ ඇති වන මනෝ භාව අනුව ප්‍රතිචාරයක් සිදු වීමයි. මෙයින් පැහැදිලි වන්නේ පුද්ගලයා විවිධ මනෝ භාවයන් පදනම් කර ගෙන ප්‍රතිචාර දක්වන බවයි.

කනට මිහිරි ශබ්දයක් ඇසෙන විට ප්‍රිය ජනක උත්තේජනයක් ඇති වීම සාමාන්‍ය ස්වභාවයයි. එහෙත් දුකින් සිටින කෙනකු තුළ එම මිහිරි ශබ්දය නිසා ප්‍රියජනක උත්තේජනයක් ඇති නොවන්නට පුළුවන. ඇස උපයෝග කර ගෙන යමක් දැකීමේ දී ඇති වන උත්තේජනය අනුව එයට ප්‍රතිචාර දැක් වේ. පියකරු දර්ශනයක් දුටු විට ප්‍රතිචාරය වන්නේ සතුට ප්‍රකාශ කිරීමයි.

උත්තේජන ප්‍රතිචාර සිද්ධාන්තය වෙළෙඳ දැන්වීම්වල දී මනා ව යොදා ගැනේ. රූපවාහිනී වෙළෙඳ දැන්වීමක ඉතා ආකර්ෂණීය ලෙස ඉදිරිපත් කරන වොක්ලට් එකක මතකය ඔබගේ සිතේ රඳා පවතී. එවැනි වොක්ලට් එකක් කැමට ඔබ තුළ ආසාවක් ඇති ව පවතී. යම් අවස්ථාවක ඔබ වෙළෙඳ සැලකට ගිය විට මතකය අවදි වී වොක්ලට් එකක් මිල දී ගැනීමට පෙලඹේ. ඔබ තුළ ඇති කරන ලද උත්තේජනයේ ප්‍රතිචාරය වන්නේ, ඔබ විසින් වොක්ලට් එකක් මිල දී ගැනීමයි.

මෙයින් අප තේරුම් ගත යුත්තේ ස්වාභාවික ආකාරයෙන් මෙන් ම කෘත්‍රීම ආකාරයෙන් ද උත්තේජන - ප්‍රතිචාර කාර්යය සිදු විය හැකි බවයි.

1.10 සිතුවිලි හසුරුවා ගැනීම

සිතුවිලි - හැඟීම් හා වර්යාව එකිනෙක සම්බන්ධ වේ. මෙහි දී හැඟීම් මූලින් ඇති වන්නේ ද? සිතුවිලි මූලින් ඇති වන්නේ ද යන්න පිළිබඳ ව තර්කයක් ද පවතී. ඒ කෙසේ වුවත් සිතුවිලි හා හැඟීම් අවස්ථානුකූල ව මිනිස් සිතෙහි ඇති වන බව අප කවුරුත් අත්දැකීමෙන් දන්නා දෙයකි.

මනුෂ්‍යයා හා තිරිසන් සතුන් අතර වෙනස්කම ඇති වන්නේ සිතුවිලි හසුරුවා ගැනීමේ ස්වභාවය අනුව ය. සතුන්ගේ වර්යාව පාලනය කර ගැනීමේ හැකියාවක් ඔවුන්ට නැත. අදාළ කිසියම් ශබ්දයක් ඇසුණු විගස බල්ලකු බුරන්නට පටන් ගනී. උගේ සිතෙහි පරිණත වූ සිතුවිලි නොමැති අතර, හැඟීමක් පමණක් ඇති වේ. එය ඉවකි. එහෙත් මනුෂ්‍යයා එයට වඩා වෙනස් ය. මනුෂ්‍යයාගේ ඇත්තේ පරිණත වූ සිතුවිලි ය. වර්ග කළ හැකි හැඟීම් ය. එම සිතුවිලි හා හැඟීම්වල ප්‍රතිඵල වශයෙන් ඇති වන්නට පුළුවන් යම් වර්යාවක් පාලනය කර ගැනීමේ හැකියාව මනුෂ්‍යයාට තිබේ.

මෙහි දී පාලනය කර ගත යුත්තේ සිතුවිලි ද, හැඟීම් ද, වර්යාව ද යන ප්‍රශ්නය පැන නගී. කෝපය නම් වූ හැඟීම ඉබේ උපදින්නේ නැත. එයට අදාළ ව සිතුවිලි ගොඩ නැගිය යුතු ය. මෙය වෙන් වෙන් ව සිදු නොවන අතර ම, සිතා ගත නොහැකි තරම් වේගයෙන් සිදු වේ. වර්යාව ප්‍රකට කෙරෙනුයේ ඉන් පසු ව ය.

සිතුවිලි නිසි පරිදි හසුරුවා ගත හැකි නම් කෝපය ඉපදීම පාලනය කර ගත හැකි වෙයි. එවිට වර්යාව ඉබේ ම පාලනය වේ. එහෙත් මනුෂ්‍යයාගේ දුර්වලකම නිසා සිතුවිලි හසුරුවා ගැනීම අසීරු වේ. අවම වශයෙන් තමන් තුළ ඇති වූ කෝපය වර්යාවක් වශයෙන් ප්‍රකට නොකර පාලනය කර ගත හැකි නම්, ඒ නිසා නැවත සිතුවිලි සකසා ගන්නට අවස්ථාවක් ලැබේ.

සියලු ආගම්වල මනුෂ්‍යයාගේ සිතුවිලි පාලනය කිරීම හෝ හසුරුවා ගැනීම ගැන උපදෙස් ලබා දී ඇති බව අමතක නො කළ යුතු ය. කෝපයට පත් වූ විට අප කැ ගසා උස් හඬින් කතා කරන්නට පෙලඹෙන්නට පුළුවන. එය හසුරුවා ගැනීමේ හැකියාවක් අප තුළ තිබිය යුතු ය. වඩාත් හොඳ වන්නේ කෝපය ඇති නොවීමයි. එසේ කළ හැක්කේ සිතුවිලි හසුරුවා ගැනීමෙනි. මනුෂ්‍යයාගේ සාමාන්‍ය ස්වභාවය විවිධ සිතුවිලි චිත්තාවේග

බවට පත් වීමයි. උගත් තැනැත්තාට තම විත්තාවේග හසුරුවා ගැනීමේ හැකියාවක් ලැබේ. ඔබ ද ඔබේ විත්තාවේග හසුරුවා ගැනීමට, පාලනය කර ගැනීමට දක්ෂ විය යුතු ය.

1.11 සන්නිවේදන ක්‍රියාවලියේ ආරම්භය

ඕනෑ ම කෙනෙකුගේ සන්නිවේදන ක්‍රියාවලිය ආරම්භ වන්නේ අන්තර්වර්තී පුද්ගල සන්නිවේදනයෙනි. මතක තබා ගැනීමේ හැකියාව හා ස්මරණ හැකියාව එයට බලපායි. ඔබ සභාවක් ඉදිරියේ කථාවක් පවත්වනවා යැයි සිතන්න. දිගට ම කථා කරන්නට අවශ්‍ය කරුණු අඛණ්ඩ ව මුවට ගලා ගෙන එන්නේ කෙසේ ද? එහි දී සිදු වන්නේ අපට සිතා ගන්නට බැරි තරම් වේගයෙන් අපගේ මතකය අවදි වී, අවශ්‍ය කරුණු ස්මරණය කරන්නට හැකි වීමයි. එපමණක් නොව අවශ්‍ය කරුණු තෝරා බේරා ගැනීම ද, ඒවා ඉදිරිපත් කරන ආකාරය හැඩගස්වා ගැනීම ද කතා කරන අතර ම සිදු වේ. එසේ කළ නොහැකි වුවහොත් කතාව අතරමග නතර කර බලා සිටින්නට සිදු වේ.

විභාගයකට ගිය විට පිළිතුරු ලියන්නේ කෙසේදැයි කල්පනා කර බලන්න. ඔබගේ මතකය අවදි කරන්නට සිදු වේ. ඔබ දන්නා සියල්ල ලියන්නේ නැත. ස්මරණය කර ගැනීම, කරුණු තෝරා බේරා ගැනීම හා ඒවා ඉදිරිපත් කරන ආකාරය හැඩගස්වා ගැනීම යන කාර්යයන් තුන ම ඉතා වේගයෙන් සිදු කළ යුතු ය. නියමිත වේලාවට විභාගයට පිළිතුරු ලියා නිම කළ හැකි වන්නේ, ඒ අනුව ය.

1.12 අන්තර්වර්තී පුද්ගල සන්නිවේදනයේ විශේෂතා

මෙයින් පැහැදිලි වන්නේ පුද්ගලයකුගේ සන්නිවේදන කාර්යය ආරම්භ වන්නේ අන්තර්වර්තී පුද්ගල සන්නිවේදනයෙන් බවයි. එය සාර්ථක කර ගැනීමට නම් ඔබගේ සිතෙහි බොහෝ තොරතුරු රඳවා ගත යුතු ය. එසේ ම ඒවා නිසි ලෙස සිතෙහි ගබඩා කර තබාගෙන, අවශ්‍ය විටෙක ස්මරණය කිරීමට පුරුදු විය යුතු ය. තමා සමග ම කෙරෙන සන්නිවේදනයේ දී ද නිවැරදි ව සිතන්නට හැකි වන්නේ එසේ ප්‍රමාණවත් තොරතුරු තිබීම හා ඒවා ස්මරණය කිරීමේ හැකියාව මත ය. මෙම විශේෂතා පහත ආකාරයට දැක්විය හැකිය.

1. සිතිවිලි හා හැඟීම් මත සන්නිවේදනය සිදු වීම
2. තම දැක්මට අනුව සංකල්ප ක්‍රියාත්මක වීම
3. ආත්ම භාෂණයට ප්‍රමුඛත්වය ලැබීම
4. තමා තුළ පවතින මතකය අනුව සන්නිවේදනය සිදුවීම
5. තමාගේ අර්ථකථනයට අනුව සන්නිවේදනයෙහි යෙදීම
6. පුද්ගල තීරණ ගැනීමේ කාර්යය සිදුවීම

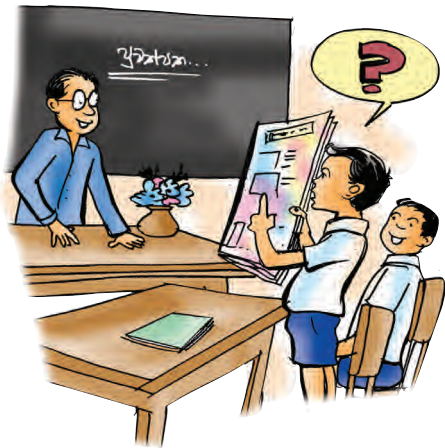
1.13 අන්තර්පුද්ගල සන්නිවේදනය

පුද්ගලයන් දෙදෙනෙකු අතර සිදු වන සන්නිවේදනය අන්තර්පුද්ගල සන්නිවේදනය ලෙස හැඳින්වේ. පුද්ගලාන්තර සන්නිවේදනය යන්නෙන් හැඳින්වෙන්නේ ද මෙය ම ය. මුල් කාලයේ දී මෙය හඳුන්වන ලද්දේ මුහුණට මුහුණ ලා කෙරෙන සන්නිවේදනය ලෙසිනි. එහෙත් තාක්ෂණික දියුණුව සමග එය වෙනසකට භාජනය විය. එනම් දුරකථනය වැනි සන්නිවේදන උපකරණයක් යොදා ගෙන කෙරෙන අන්තර්පුද්ගල සන්නිවේදනයේ දී මුහුණට මුහුණ ලා සිටීමක් සිදු නො වේ. එපමණක් නොව අන්තර්ජාලය යොදා ගෙන කිහිප දෙනෙකු සමග කෙරෙන සාකච්ඡා ද අයත් වන්නේ අන්තර්පුද්ගල සන්නිවේදනයට ම ය. සන්නිවේදකයා හා ග්‍රාහකයා අතර ක්‍රියාවලිය අන්‍යෝන්‍ය වශයෙන් සිදු වීම අන්තර්පුද්ගල සන්නිවේදනයේ දී සිදුවේ.

1). දෙදෙනකු අතර සිදු වන බව

දෙදෙනකු කතා බහෙහි යෙදී සිටින අවස්ථාවක් නිරීක්ෂණය කරන්න. කිසිවකු කතා කරන විට අනෙක් අය අසා සිටී. අසා සිටින්නන් අතරින් ද කෙනෙක් කතා කරන්නට පුළුවන. එවිට සන්නිවේදකයා ග්‍රාහකයා වීම ද, ග්‍රාහකයා සන්නිවේදකයා වීම ද වරින් වර සිදු වේ. මේ හේතුව නිසා අන්තර්පුද්ගල සන්නිවේදනයේ දී සන්නිවේදන ක්‍රියාවලියේ වැදගත් ම අංගයක් වන ග්‍රාහක - ප්‍රතිචාර හා ප්‍රතිපෝෂණ කාර්යය මෙහි දී මැනවින් සිදු වීමයි.

එහෙත් සෑමවිට ම අන්තර්පුද්ගල සන්නිවේදනයේ දී ප්‍රතිචාර සිදු නො වන බවත්, ප්‍රතිපෝෂණය නොලැබෙන බවත් ඔබ විසින් කල්පනාවට ගත යුතු ය. සමහර විට සන්නිවේදකයා කියන දේ ග්‍රාහකයා විසින් අසා සිටින නමුදු, කිසිදු ප්‍රතිචාරයක් නොදක්වන්නට පුළුවන. එහෙත් ඒ නිසා ම සන්නිවේදන කාර්යය අසාර්ථක වන්නේ නැත. උදාහරණයක් වශයෙන් ඔබේ පාසලේ විදුහල්පතිතුමා ඔබට යම් උපදේශයක් ලබා දෙයි. නැති නම් අවවාදයක් කරයි. විදුහල්පතිතුමා නොහොත් සන්නිවේදකයා ඔබගෙන් අපේක්ෂා කරන ප්‍රතිචාරය නම් නිහඬ ව එම උපදෙස් පිළිගැනීම වන්නට පුළුවන. මෙහි දී සන්නිවේදනයේ අරමුණ යමක් දැනුම් දීම පමණක් වන්නට පුළුවන. ඒ නිසා එම දැනුම් දීම ග්‍රහණය කර ගැනීමෙන් සන්නිවේදන කාර්යය සම්පූර්ණ වේ.

1:4 රූපය
මුහුණට මුහුණලා කෙරෙන කතාබහ

2). අන්තර්පුද්ගල සන්නිවේදනය සාමාජීය පැවැත්මේ අත්‍යවශ්‍ය අංගයක් බව

මනුෂ්‍යයා සාමාජීය ජීවිතයක් ගෙවන්නෙකි. සමාජය බිහි වී තිබෙන්නේ පුද්ගලයන්ගේ එකතුවෙනි. ඔවුන්ගේ අන්‍යෝන්‍ය සම්බන්ධතාවෙනි. ඔවුන්ට පෞද්ගලික ජීවිතයක් ද, සාමාජීය ජීවිතයක් ද, වෘත්තීය

ජීවිතයක් ද තිබේ. ඒ සෑම අවස්ථාවක ම එකිනෙකා සමග අවශ්‍ය පරිදි සම්බන්ධතාව පවත්වා ගෙන යාම සඳහා අන්තර්පුද්ගල සන්නිවේදනය නිරතුරුව ම යොදා ගන්නට සිදු වේ. එසේ නොවුවහොත් පුද්ගලයා හුදකලා වේ. එසේ හුදකලාව සිටින්නට කිසිවකු සාමාන්‍යයෙන් කැමති නැත. පහත දැක්වෙන අවස්ථා අධ්‍යයනය කරන්න.

1.5 රූපය - අන්තර් පුද්ගල සන්නිවේදනය

1. නිවසේ දී ඔබට මව, පියා, සහෝදර සහෝදරියන් සමග ද වෙනත් ඥාතීන් සමග ද සන්නිවේදනයෙහි යෙදෙන්නට සිදු වේ.
2. ඔබගේ ගමේ පැවැත්වෙන කිසියම් සංස්කෘතික උත්සවයකට ඔබට සහභාගි වන්නට සිදු වේ. එවිට ඔබ දන්නා මිතුරු මිතුරියන් මෙන් ම වෙනත් වැඩිහිටියන් ද මුණ ගැසී කතා බහ කරන්නට සිදු වේ.
3. ඔබට පාසලේ දී මිතුරු මිතුරියන් ද, ගුරු මව්වරුන් හා පියවරුන් ද හමු වන්නට සිදු වන අතර ම, ඔබගේ පියාට හා මවට සිය රැකියා ස්ථානවල දී විවිධ අය මුණ ගැසී කතා කරන්නට සිදු වේ.
4. බස් රියකට නැග යාමේ දී ඔබ නොහඳුනන අය ද මුණ ගැසේ. බස් කොන්දොස්තර මහතා ද ඔබ නොදන්නා අයෙක් විය හැකි ය. එහෙත් ඔහු සමග ද කතා කරන්නට සිදු වේ. ඔබට හිඳ ගන්නට සිදු වන්නේ ද නොහඳුනන කෙනෙක් සිටින අසුනක ය. ඒ තැනැත්තා සමග වචනයෙන් කතා නො කළත් සිතහමුසු බවකින් අදහස් හුවමාරු කර ගන්නට සිදු වේ. ඔබගේ එදිනෙදා කාර්යයන් නිසි පරිදි ඉටු කර ගැනීම සඳහා මේ ආකාරයෙන් අන්‍යයන් සමග සන්නිවේදනයෙහි යෙදීම අනිවාර්ය වේ. අන්තර්පුද්ගල සන්නිවේදනය සාමාජීය පැවැත්මේ අත්‍යවශ්‍ය අංගයක් බවට පත් වන්නේ ඒ අනුව ය.

3). අන්තර්පුද්ගල සන්නිවේදනයේ විශේෂතා

1. සන්නිවේදකයාට හා ග්‍රාහකයාට එකිනෙකා අවබෝධ කර ගනිමින් සන්නිවේදන කාර්යයෙහි නිරත විය හැකි වීම.
2. සාමාන්‍යයෙන් මෙය සමීප ව සිදු වන සන්නිවේදනයක් නිසා එකිනෙකා අතර වඩාත් ක්‍රියාකාරී සම්බන්ධතාවක් ඇති වීම.
3. සන්නිවේදකයාගේ අරමුණු මෙන් ම ග්‍රාහකයාගේ ප්‍රතිචාරයන් ද ඒ අවස්ථාවේ දී ම හඳුනාගත හැකි වන නිසා, සන්නිවේදන කාර්යයේ ඵලදායීත්වය ඉහළ යාම.
4. සෘජු ප්‍රතිචාර හා ප්‍රතිපෝෂණය ලබා ගත හැකි නිසා අඛණ්ඩ ව සන්නිවේදන කාර්යය පවත්වා ගෙන යා හැකි වීම.
5. අන්තර්පුද්ගල සන්නිවේදනයේ දී ප්‍රමුඛ ව යොදා ගැනෙන වාචික සන්නිවේදනය සමග අවාචික සන්නිවේදනය ද සම්බන්ධ වීම.
6. තාක්ෂණික සන්නිවේදන උපකරණ යොදා ගනිමින්, දුරස්ථ ව ද අන්තර් පුද්ගල සන්නිවේදනය පවත්වා ගෙන යා හැකි බව.

7. අදහස් ප්‍රකාශන හැකියාව, එම අදහස් නිසි ලෙස තේරුම් ගැනීම හෙවත් සංජානනයේ හැකියාව මත අන්තර්පුද්ගල සන්නිවේදනයේ සාර්ථක අසාර්ථක භාවය තීරණය වීම.
8. අන්තර්පුද්ගල සන්නිවේදනයේ දී භාවාත්මක හැඟීම් ප්‍රකාශ කිරීම වඩාත් සක්‍රීය වීම.
9. යමක් අවධාරණය කරමින් හා විස්තර කරමින්, නැවත නැවත අදහස් හුවමාරු කර ගැනීමට හැකි වීම.
10. අන්තර්පුද්ගල සන්නිවේදනයේ දී තමන් වෙත ලැබෙන සන්දේශය වඩාත් පැහැදිලි කර ගැනීමේ පුළුල් අවකාශයක් ග්‍රාහකයා වෙත පැවතීම.

4). අන්තර්පුද්ගල සන්නිවේදනය සඳහා තාක්ෂණික මෙවලම්

මූලික වශයෙන් අන්තර්පුද්ගල සන්නිවේදනය සිදු වන්නේ සමීපස්ථ ව වුවත්, නූතනයේ සන්නිවේදනය සඳහා භාවිත කෙරෙන විවිධ මෙවලම් යොදා ගැනීම නිසා දුරස්ථ ව වුව ද අන්තර්පුද්ගල සන්නිවේදනය සිදු වේ. මෙහි දී යොදා ගැනෙන විවිධ සන්නිවේදන මෙවලම් කිහිපයක් මෙසේ දැක්විය හැකි ය.

1. තැපැල් ලිපි
2. ෆැක්ස් පණිවුඩ
3. දුරකථන (ජංගම හා ස්ථාවර)
4. විද්‍යුත් තැපෑල
5. අන්තර්ජාල දුරකථනය
6. සමාජ ජාල වැනි නව මාධ්‍ය

මේ විවිධ මෙවලම් යොදා ගැනීමේ දී විවිධ සන්නිවේදන ස්වරූප භාවිත වේ. සමහර සන්නිවේදන ස්වරූප මේ තාක්ෂණික මෙවලම් නිසා ම නිර්මාණය වූ ඒවා වේ. එයට හොඳ ම උදාහරණය නම් කෙටි පණිවුඩ (SMS) භාවිතය යි. දුරකථනය යොදා ගැනීමේ දී ඒ සන්නිවේදන කාර්යය ඒ අවස්ථාවේ දී ම සක්‍රීය වන අතර, තැපැල් ලිපි, ෆැක්ස්, විද්‍යුත් තැපෑල, සමාජ ජාල වැනි මාධ්‍ය භාවිතයේ දී සන්නිවේදන ක්‍රියාවලියේ සාපේක්ෂව ප්‍රමාදයක් සිදු වේ. එහෙත් අද වන විට මේ හැම ස්වරූපයක් ම අන්තර්පුද්ගල සන්නිවේදනය සඳහා සමාජය විසින් පුළුල් වශයෙන් භාවිත කරනු ලබයි. මේ නිසා අන්තර්පුද්ගල සන්නිවේදනයේ භූගෝලීය සාධක ඉක්මවා ගොස් ඇත.

සාමාජීය පැවැත්මේ අත්‍යවශ්‍ය අංගයක් වශයෙන් අන්තර්පුද්ගල සන්නිවේදනයට ඇත්තේ ඉතා ඉහළ ස්ථානයකි. එයට හේතුව එය කෙනෙකුගේ ඵදිනෙදා ජීවිතය සමග සක්‍රීය ලෙස බැඳී පැවතීමයි.

5). ද්විපුද්ගල සන්නිවේදනය

මෙය යුගල සන්නිවේදනය ලෙස ද හැඳින්විය හැකි ය. අන්තර්පුද්ගල සන්නිවේදනයේ මූලික අවස්ථාවක් ලෙස ද්විපුද්ගල සන්නිවේදනය දැක්විය හැකි ය. එසේ ම කෙනෙකුගේ දෛනික ජීවිතයේ දී ද්විපුද්ගල සන්නිවේදනයට ප්‍රමුඛ ස්ථානයක් ලැබේ. එයට හේතුව විවිධ කාර්යයන් සඳහා තවත් කෙනෙකු සමග අදහස් හුවමාරු කර ගන්නට සිදු වීමයි. ද්විපුද්ගල සන්නිවේදනයේ අවශ්‍යතාව මෙසේ දැක්විය හැකි ය.

1. ආදරය, කරුණාව හුවමාරු කර ගැනීමට
2. සමාජශීලීවීමට
3. කාර්යයන් නිම කර ගැනීමට
4. අදහස් හා තොරතුරු හුවමාරු කර ගැනීමට
5. ඉගැන්වීමට හා ඉගෙන ගැනීමට
6. පෙලඹවීමට
7. මානසික පීඩා සමනයට
8. ගැටුම් නිරාකරණයට
9. බලවත් ආවේග පිට කර ගැනීමට
10. සතුට අත්පත් කර ගැනීමට

ද්විපුද්ගල සන්නිවේදනය සෑම කෙනෙකුගේ ම ජීවිතයේ සාර්ථකත්වයට අත්‍යවශ්‍ය වේ. මූලික වශයෙන් ගත් විට පවුල නිර්මාණය වන්නේ දෙදෙනෙකුගෙනි. පවුල යනු සමාජයේ මූලික ඒකකය යි. සමාජය තුළ පවුල් සම්බන්ධතා සාර්ථක ව ක්‍රියාත්මක වන්නේ නම්, එම සමාජය සාර්ථක සමාජයක් බවට පත් වේ. මේ නිසා පවුල් සම්බන්ධතාව මූලික වශයෙන් ද්විපුද්ගල සන්නිවේදනය මත රඳා පවතී.

එයින් බැහැර ව ගත් විට විවිධ අවස්ථාවල දී සෑම කෙනෙකුට ම ද්විපුද්ගල සන්නිවේදනය යොදා ගන්නට සිදු වේ. පහත සඳහන් අවස්ථා අධ්‍යයනය කරන්න.

1. වෛද්‍යවරයකු හමු වීම
2. බසයේ කොන්දොස්තර සමග කතා කිරීම
3. කොන්දොස්තර මගියකු සමග කතා කිරීම
4. සම්මුඛ පරීක්ෂණයකට සහභාගි වීම
5. බැංකු කවුළුවක දී බැංකු නිලධාරියකු සමග කතා කිරීම
6. පොලීසියට ගොස් පැමිණිල්ලක් කිරීම
7. පාවහන් යුවලක් මිල දී ගැනීම සඳහා පියා හෝ මව හෝ සමග කතා කිරීම

මේ එකිනෙක අවස්ථා අධ්‍යයනය කළ විට පෙනී යන්නේ, ඒ සෑම අවස්ථාවක ම ඔබ සිටින නමුත්, ඒ ඒ අවස්ථාවට අනුව ඔබගේ භූමිකාව වෙනස් වී ඇති බවයි. ඒ නිසා ඔබට වෙනස් භූමිකාවන්ට අනුකූල වන ආකාරයෙන් ඔබගේ සන්නිවේදන විලාසය වෙනස් කර ගන්නට සිදු වේ. ඒ අනුව යොදා ගන්නා භාෂාව, කථන රටාව, අවාචික සන්නිවේදන විධි ආදිය ද වෙනස් කර ගන්නට සිදු වේ.

1.14 සමූහ සන්නිවේදනය

පුද්ගලයන් සමූහයක් අතර සිදුවන සන්නිවේදනය සමූහ සන්නිවේදනය නැතහොත් කණ්ඩායම් සන්නිවේදනය යනුවෙන් සරලව හැඳින්විය හැකි ය. සන්නිවේදන කාර්යය සඳහා සම්බන්ධ වන කණ්ඩායම කුඩා හෝ විශාල විය හැකි ය. සමූහ සන්නිවේදනය සංඛ්‍යාත්මකව සිටින පිරිසක් පමණක් නොව පොදු අරමුණක් ඉටුකර ගැනීම සඳහා එක් වූ පුද්ගල කණ්ඩායමක් ලෙස ද සැලකිය හැකි ය. එම කණ්ඩායමේ නායකයෙක් සිටියි. ඔහු තම කණ්ඩායම මෙහෙය වනවා විය හැකි ය.

1.6 රූපය - සමූහ සන්නිවේදනය

ඔබේ පාසලේ උදය රැස්වීමේ දී විදුහල්පතිතුමා හෝ විදුහල්පතිතුමිය හෝ විසින් කරනු ලබන කතාව ගැන සිතා බලන්න. එහි දී ඔබ සියල්ලන් සවන් දෙන්නන් නොහොත් ග්‍රාහකයන් වන අතර, විදුහල්පතිතුමා /තුමිය කථකයා හෙවත් සන්නිවේදකයා වේ.

පාසලේ මාධ්‍ය සමාජයේ රැස්වීමක දී කථාවක් පවත්වන ඔබ කථිකයා හෙවත් සන්නිවේදකයා වන අතර, සභාවේ සිටින අනෙකුත් අය සවන් දෙන්නන් හෙවත් ග්‍රාහකයන් බවට පත් වේ.

ක්‍රීඩා උත්සවය සඳහා සූදානම් වන ඔබට නිවාසය භාර ගැනුමා විසින් ලබා දෙන උපදෙස්වලට සවන් දෙන්නට සිදු වේ. නිවාසයේ සාමාජික ශිෂ්‍ය ශිෂ්‍යාවෝ එයට සහභාගි වී සිටිති. ඔවුහු විවිධ පන්තිවලින් පැමිණි අය ය. එහි දී නිවාසය භාර ගැනුමා කථිකයා හෙවත් සන්නිවේදකයා වන අතර, ඔබ සියලු දෙනා සවන් දෙන්නන් නොහොත් ග්‍රාහකයන් බවට පත් වේ.

පන්තියේ පැවැත්වෙන පාඩමක දී එම විෂයය උගන්වන ගුරුතුමා හෝ ගුරුතුමිය හෝ කථිකයා හෙවත් සන්නිවේදකයා වන අතර, පන්තියේ සිටින ඔබ සියලු දෙනා ම සවන් දෙන්නන් හෙවත් ග්‍රාහකයන් බවට පත් වේ.

මේ සියලු අවස්ථා අධ්‍යයනය කළ විට පොදුවේ පෙනී යන්නේ, මෙහි ඇත්තේ සමූහයක් සමග කෙරෙන සන්නිවේදනයක් බවයි. සමූහයේ තරම, එහි අරමුණු, එහි සංයුතිය ආදිය අනුව එහි විවිධතා තිබෙන්නට පුළුවන. එනම් කුඩා කණ්ඩායම්, විශාල කණ්ඩායම්, කුඩා පිරිසක් හෝ විශාල හෝ විය හැකි ය. එහෙත් මෙහි දී ඔබ ඉගෙන ගත යුත්තේ පොදුවේ සමූහ සන්නිවේදනය යන මූලික සංකල්පයයි.

1). සමූහ සන්නිවේදනයේ ස්වභාව හා විශේෂතා

සමූහ සන්නිවේදනය මානවයා ඇත අතීතයේ සිටම භාවිත කළ ප්‍රබල සන්නිවේදන ක්‍රමයකි. විවිධ අදහස් දරන අය වුවද සාමූහිකව පොදු අරමුණකින් කටයුතු කිරීමට සමූහ සන්නිවේදන ක්‍රමය උපකාරී වේ. මෙහි පවතින විශේෂතාවන් කරුණු කිහිපයක් යටතේ සාකච්ඡා කළ හැකි ය.

1. සන්නිවේදකයා එක් අයෙක් වන අතර, ග්‍රාහකයන් සමූහයක් වන නිසා, ඔවුන් විවිධ වන්නට පුළුවන.
2. සන්නිවේදකයා හා ග්‍රාහකයන් අතර සම්බන්ධතාව යම් ප්‍රමාණයක දුරස්ථ භාවයක් ගනී. සමූහයේ ප්‍රමාණය වැඩි වන විට එම දුරස්ථ භාවය ද වැඩි වේ. එහි සමීපස්ථ භාවයක් ඇති කර ගත හැක්කේ, සමූහ සන්නිවේදනය අතර අන්තර්පුද්ගල සන්නිවේදනය යොදා ගැනීමෙනි.
3. සමූහ සන්නිවේදනයේ දී කථකයා ප්‍රමුඛ වන අතර, ග්‍රාහකයන් ද්විතීය වේ. එහෙත් ග්‍රාහකයන් සංඛ්‍යාව වැඩි නිසා ඔවුන්ගේ බලය වැඩි ය. මේ නිසා කථකයාට මේ සියලු ග්‍රාහකයන් යටපත් කර ගැනීමේ හැකියාවක් තිබිය යුතු ය.
4. සමූහයේ සිටින සියල්ලන්ට පොදු වන සේ මාධ්‍ය භාවිත කරන්නට සන්නිවේදකයාට සිදුවේ.
5. ග්‍රාහකයන් විවිධ අත්දැකීම් සහිත අය වූ විට, කථකයා විසින් ඉදිරිපත් කරන සන්දේශය විවිධ ආකාරයෙන් අර්ථ කථනය කර ගැනීමට යොමු විය හැකිය.
6. ග්‍රාහකයන්ගේ හෙවත් සම්මුඛ ශ්‍රාවකයන්ගේ අවධානය යොදා ගැනීමට ආකර්ෂණීය ලෙස සන්නිවේදන කාර්යයේ යෙදෙන්නට කථකයාට සිදු වේ.
7. සමූහ සන්නිවේදනයට දායක වන කථකයා සමූහයට මැනවින් ප්‍රදර්ශනය වන නිසා, කථකයාගේ ඇස් සම්බන්ධතාව, අවාචික සන්නිවේදන විධි හා ශාරීරික ස්වරූපය අතිශයින් වැදගත් වේ.
8. සමූහය සමග හොඳ සන්නිවේදන ගනුදෙනුවක් කිරීමට නම්, මහජන ඇමතුම් උපකරණ වැනි තාක්ෂණික මෙවලම් භාවිත කරන්නට කටයුතුට සිදු වේ.
9. කටයුතු විසින් ඉදිරිපත් කරන සන්දේශය වඩාත් තහවුරු කිරීම සඳහා ශ්‍රව්‍ය හා දෘශ්‍ය තාක්ෂණික මෙවලම් යොදා ගන්නට සිදු වේ.
10. ග්‍රාහක ආකර්ෂණය අඛණ්ඩ ව පවත්වා ගෙන යන්නට සුවිශේෂ ලෙස සිය කථන නිපුණතාව යොදා ගන්නට සන්නිවේදකයාට සිදු වේ.

2). සමූහය හා කටීකයා අතර සම්බන්ධය

සමූහයක් ඉදිරියේ සන්නිවේදන කාර්යයේ යෙදෙන්නා සන්නිවේදකයා ලෙස හැඳින්වේ. අවස්ථානුකූල ව ඒ සඳහා විශේෂිත නාම ද යොදා ගනු ලැබේ.

1. පන්ති කාමරයේ දී - ගුරුතුමා හෝ ගුරුතුමිය
2. වෛද්‍ය සම්මන්ත්‍රණයක දී - වෛද්‍යවරයා
3. ආගමික දේශනයක දී - ස්වාමීන් වහන්සේ හෝ පූජකතුමා
4. දේශපාලන රැස්වීමක දී - දේශපාලනඥයා
5. ගොවි සම්මන්ත්‍රණයක දී - කෘෂි උපදේශක ආදී වශයෙනි.

මෙවැනි සමූහ සන්නිවේදන අවස්ථාවන්ට සහභාගිවන්නන් හා සන්නිවේදකයා එකිනෙකා හඳුනන්නන් හෝ නොහඳුනන්නන් හෝ විය හැකි ය. හඳුනන්නන් වූ විට සන්නිවේදකයාට යම් තරමක පහසුවක් ලැබෙන්නේ අසන්නන්ගේ ගති ලක්ෂණ යම් පමණකට දන්නා හෙයිනි. නොහඳුනන්නන් වූ විට සන්නිවේදකයා අභියෝගයකට මුහුණ දෙන්නේ, අසන්නන්ගේ ගති ලක්ෂණ එක්වර හඳුනාගත නොහැකි නිසා ය.

සමූහ සන්නිවේදන ක්‍රියාවලියේ දී සමූහය හා ඉදිරිපත් කරන්නා අතර සම්බන්ධය ගොඩනැංවීමට පහත සඳහන් සාධක අවස්ථානුකූල ව හිතකර හෝ අහිතකර හෝ ලෙස බලපායි.

1. සහභාගිකයන්ගේ පෞද්ගලික අරමුණු හා අපේක්ෂා
2. සහභාගිකයන්ගේ සාක්ෂරතා මට්ටම
3. සහභාගිකයන්ගේ අත්දැකීම් පසුතලය
4. සන්නිවේදනය සිදු වන වේලාව, ස්ථානය, ආසන, ආසන සැලැස්ම හා භෞතික පරිසරය
5. කථිකයාගේ කථන සන්නිවේදනයෙහි දක්ෂකම
6. කථිකයා අදාළ කාරණය සම්බන්ධයෙන් ඉදිරිපත් කරන කරුණු
7. කථිකයාගේ ඉදිරිපත් කිරීමේ විලාශය
8. කථිකයා යොදා ගන්නා මාධ්‍ය උපකාරක
9. කථිකයාට වෙන් කර ඇති කාලය
10. සහභාගිකයන්ට ප්‍රතිචාර දැක්වීමට ලබා දෙන අවස්ථාව

සබකෝලය

කථිකයකු රැස්වීමක කථා කරන අවස්ථා ඔබ දැක ඇති බව සැකයක් නැත. සමහර විට ඔබ ද යම් රැස්වීමක එසේ කතා කරන්නට ඇත. සමහරෙක් රැස්වීම් ශාලාවේ වහලය දිහා හෝ බිම බලාගෙන හෝ පිටත බලාගෙන හෝ කතා කරන්නට පෙලඹේ. පළපුරුද්දක් නොමැති කෙනෙක් සභාවක් ඉදිරියේ කථා කරන්නට ගිය විට ලැජ්ජාවක් ඇති වේ. මෙය සභාවට ඇති ලැජ්ජාව නිසා 'සබකෝලය' නමින් හැඳින්වේ. මෙය කිසිසේත් ම ලැජ්ජා විමට හේතුවක් නොවේ. පාසල් දරුවකු තුළ සබකෝලය ඇති විම ඉතා ස්වාභාවික කරුණකි. පාසලේ දී විවිධ සමිති රැස්වීම්වල කතා පවත්වන්නට අවකාශය දරුවන්ට ලබා දෙන්නේ මෙසේ සබකෝලය නැති කර ගැනීම ඉගෙනීමේ අංගයක් වන බැවිනි. විශේෂයෙන් සන්නිවේදනය හා මාධ්‍ය අධ්‍යයනය විෂයය හදාරන සියල්ලන් මේ ආකාරයෙන් සමූහ සන්නිවේදන අවස්ථාවන්ට මුහුණ දී සබකෝලය නැති කර ගත යුතු ය. එය එක්වර ම අඩු වන්නක් නො වේ. වරින් වර මෙවැනි රැස්වීම්වල කතා පැවැත්වීමෙන් ටිකෙන් ටික සිතේ විශ්වාසයක් ගොඩනගා ගනිමින් දක්ෂ කථිකයකු විමට හැකියාව ලැබේ.

ප්‍රදීපාගාර උපක්‍රමය

සමූහ සන්නිවේදනයේ යෙදීමේ දී තමා ඉදිරියේ සිටින සමූහය සමග ඇස් සම්බන්ධතාව පවත්වා ගෙන යාම අතිශයින් වැදගත් ය. කථිකයා සිය කථනය ආරම්භ කළ යුත්තේ සමූහය සමග ඇස් සම්බන්ධතාව ගොඩනගා ගනිමිනි. එසේ ම එය තම කථනය අවසාන වන තෙක් ම අඛණ්ඩ ව පවත්වා ගෙන යා යුතු ය. මෙහි දී ප්‍රදීපාගාර උපක්‍රමය යොදා ගත හැකි ය.

මඹ ප්‍රදීපාගාරයක් දැක තිබේ ද? එය ගොඩනංවා ඇත්තේ මහා සාගරයේ යන නෞකාවලට පෙනෙන පරිදි ය. ඒ නිසා එය ඉතා ඉහළින් පවතී. ප්‍රදීපාගාරයේ පහතක් දැල් වේ. එය ආලෝකය විහිදුවමින් කර කැවේ. ඒ නිසා ප්‍රදීපාගාරය දෙස බලා සිටින කෙනකුට විනාඩියක් හෝ දෙකක් හෝ වැනි කෙටි කාලයකට වරක් එහි ආලෝකය දකින්නට හැකිවේ. මෙය අඛණ්ඩ ව සිදු වන්නකි.

ප්‍රදීපාගාරයේ මේ දර්ශනය සමූහ සන්නිවේදනයේ දී කථිකයාට යොදා ගත හැකි ය. එනම් කථිකයාගේ දෙනෙන් ප්‍රදීපාගාරයේ ආලෝකය මෙන් තමා ඉදිරියේ සිටින සමූහය දෙස අඛණ්ඩ ව යොමු කිරීමයි. මේ නිසා සෑම කෙනෙකුට ම දැනෙන්නේ කථිකයා තමා දෙස බලා සිටින බවත්, තමන් කෙරෙහි අවධානයෙන් සිටින බවත් ය. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් කථිකයා හා සවන් දෙන්නා අතර ඇස් සම්බන්ධතාවක් ඇති වේ. මෙම ක්‍රමය කුඩා හා මධ්‍යම ප්‍රමාණයේ සමූහයක් සඳහා ඉතා සාර්ථක ය.

කථිකයා සැමවිට ම උත්සාහ කළ යුත්තේ, තමා ඉදිරියේ සිටින සමූහය සමග ඇස් සම්බන්ධතාව අඛණ්ඩ ව පවත්වා ගෙන යාමට ය. සමූහයේ කොටසක් සමග පමණක් ඇස් සම්බන්ධතාව පවත්වා ගෙන යාමෙන් අනෙක් කොටස කථිකයාට සවන් දීමෙන් බැහැර විය හැකි ය.

3). සමූහ සන්නිවේදනය සඳහා මෙවලම් භාවිතය

කෙනෙකුට කොතරම් දුරකට පැහැදිලි ව ඇසෙන සේ කතා කළ හැකි ද කෙනෙකුට කොතරම් දුරකින් එන හඬ පැහැදිලි ව ශ්‍රවණය කළ හැකි ද සමූහ සන්නිවේදනයේ දී මේ ගැටලු දෙකට පිළිතුර වන්නේ මහජන ඇමතුම් පහසුකම් යොදා ගැනීමයි. සමූහ සන්නිවේදන කාර්යයක් සංවිධානය කරන විට මහජන ඇමතුම් පහසුකම් සපයා ගැනීම අනිවාර්ය කාරණයක් වන්නේ මේ නිසා ය.

සමූහ සන්නිවේදනය සඳහා පෙර සුදානම් කරන ලද ස්ථාන තිබේ. මහජන ඇමතුම් පහසුකම් සහිත පන්ති කාමර හෝ දේශනාගාර හෝ එයට උදාහරණ වේ. ඒ අතර ම, තවත් ස්ථාන විශේෂයෙන් සමූහ සන්නිවේදනය සඳහා සුදානම් කරනු ලැබේ. එළිමහන් සමූහ සන්නිවේදන අවස්ථා හෝ අවස්ථානුකූල ව යොදා ගන්නට සිදු වන ඇමතුම් පහසුකම් නොමැති ස්ථාන මෙයට උදාහරණ ලෙස දැක්විය හැකි ය.

මහජන ඇමතුම් පද්ධතියකට මූලික වශයෙන් අයත් වන්නේ, ශබ්ද විකාශන උපකරණ හා ඇමතුම් උපකරණ නොහොත් මයික්‍රෝෆෝනයයි. මේවා රැහැන් මගින් සම්බන්ධ කළ හෝ රැහැන් රහිත හෝ විය හැකි ය. රැහැන් සහිත මයික්‍රෝෆෝනය යොදා ගැනීමේ දී කථිකයා එක් තැනකට සීමා කරනු ලබයි. රැහැන් රහිත මයික්‍රෝෆෝන් නොහොත් එෆ්.එම්.මයික්‍රෝෆෝන් භාවිත කිරීමේ දී කථිකයා ජංගමශීලී තත්ත්වයකට පත් වේ. එහි දී කථිකයාට සිය කථාව කරමින් ම සමූහය අතර පහසුවෙන් එහා මෙහා ගමන් කළ හැකි ය. එපමණක් නොව අසන්නන්ගේ ප්‍රතිචාර ලබා ගැනීමට රැහැන් රහිත මයික්‍රෝෆෝනය වඩාත් පහසුවෙන් යොදා ගැනීමට හැකි ය. රැහැන් රහිත මයික්‍රෝෆෝන් කිහිපයක් යොදා ගැනීමෙන් අසන්නන්ගේ ප්‍රතිචාර වඩාත් සක්‍රීය ලෙස ලබා ගන්නට පුළුවන. රැහැන් රහිත මයික්‍රෝෆෝනය සඳහා එක් අතක් පාවිච්චි කළ හැකි ය. ඇඳුමේ ගෙල අසල රඳවන රැහැන් රහිත මයික්‍රෝෆෝනය යොදා ගන්නේ නම් දැන ම නිදහස් ව පාවිච්චි කරන්නට හැකි වේ.

සමූහ සන්නිවේදන කාර්යයේ දී කථිකයාට රූප සටහන්, ඡායාරූප ආදිය භාවිත කරන්නට සිදුවන්නේ නම් ඒ සඳහා ශ්‍රව්‍ය - දෘශ්‍ය මෙවලම් යොදා ගන්නට සිදු වේ.

කළු ලැල්ල, සුදු ලැල්ල හෝ බහුමාධ්‍ය ප්‍රක්ෂේපණ යන්ත්‍රය, ස්ලයිඩ් ප්‍රක්ෂේපණ යන්ත්‍රය ආදී වශයෙන් විවිධ වූ උපකාරක මෙවලම් මෙහි දී යොදා ගත හැකි ය. සමූහ සන්නිවේදනයේ දී මෙවැනි විවිධ උපකාරක භාවිත කරන්නේ නම් ඒවා කල් ඇති ව සුදානම් කර ගෙන පැමිණීමට කටිකයා වග බලා ගත යුතු ය.

අදාළ සමූහ සන්නිවේදන කාර්යය සඳහා කෙබඳු තාක්ෂණ උපකරණ සපයා ගත හැකි ද කෙබඳු ශ්‍රව්‍ය - දෘශ්‍ය උපකරණ යොදා ගත හැකි ද යන්න පිළිබඳ ව කටිකයා කල් ඇති ව දැන සිටිය යුතු ය. එසේ ම ඒ සඳහා පූර්ව සුදානම අතිශයින් වැදගත් ය.

4). සමූහ සන්නිවේදනයේ විශේෂතා

1. සන්නිවේදන ක්‍රියාවලියට සම්බන්ධ වන පුද්ගලයන් සංඛ්‍යාව මත සමූහ සන්නිවේදනය අර්ථ දැක් වේ.
2. සමූහය කුඩා හෝ විශාල හෝ විය හැකි ය.
3. සන්නිවේදකයා ඉදිරියේ සිටින තැනැත්තන් සමග කෙරෙන සන්නිවේදනය සමූහ සන්නිවේදනයට අයත් වේ.
4. බොහෝ දුරට ඒක පාර්ශ්වික සන්නිවේදනයකි. එනම් සන්නිවේදකයාගෙන් ග්‍රාහකයන්ට තොරතුරු ගලා යෑම බහුල ව සිදු වේ. සන්නිවේදනය සිදු වන ආකාරය අනුව ග්‍රාහක ප්‍රතිචාර ලබා ගත හැකි ය.
5. සන්නිවේදකයා ඉදිරියේ සිටින සමූහය සන්නිවේදකයා දන්නා අය මෙන් ම නොදන්නා අයගෙන් සමන්විත විය හැකි ය. එසේ ම සන්නිවේදකයා ඉදිරිපත් කරන අදහසට එකඟ අය මෙන් ම එකඟ නොවන අය ද සිටිය හැකි ය. ඒ නිසා සමූහ සන්නිවේදන කාර්යය සාර්ථක කර ගැනීමට සන්නිවේදකයා තුළ හොඳ පුහුණුවක් තිබිය යුතු ය.

1.15 ජන සන්නිවේදනය

සන්නිවේදකයාට දර්ශනය වන සමූහයකට වඩා විශාල වූ මහා ජනකායක් වෙත ජනමාධ්‍ය භාවිතයෙන් සන්නිවේදනය කිරීම ජන සන්නිවේදනය යනුවෙන් හැඳින්වේ. ජනයා යන්නට සීමාවක් නැත. එය මහා විශාල ජන සමූහයක් වන්නට ද පුළුවන. එය මුළු ලෝකයේ ම සිටින අති විශාල ජනගහණය වන්නට පුළුවන. යම් රටක සිටින බහුජනයා වන්නට ද පුළුවන. මෙයින් අදහස් වන්නේ නියත ලෙස ම සන්නිවේදකයා නොදන්නා වූ අති විශාල ග්‍රාහක පිරිසකි.

ජන සන්නිවේදනය ආදි කාලීන ජනයා විසින් කිසිසේත් අපේක්ෂා කරන ලද්දක් නොවේ. එය සිදු වූයේ තාක්ෂණික දියුණුව නිසා ය. මුද්‍රණ ශිල්පය බිහි වීම නිසාත්, කඩදාසි කර්මාන්තය නිසාත්, ප්‍රවාහන සේවා දියුණු වීම නිසාත්, පුවත්පත් සමාජය තුළ පැතිරී ගියේ ය. තමන්ගේ පුවත්පත කියවන්නේ හෝ නොකියවන්නේ හෝ කවුරුන් විසින්දැයි පුවත්පත් සංස්කාරකවරු නාමික ව නො දනිති. එහෙත් රටේ ජනයා එය කියවන බව ඔවුහු දනිති. යම් ගුවන්විදුලි නාලිකාවකට සවන් දෙන්නේ කවුරුන් දැයි යන්න හෝ කොහේ සිටින අය දැයි යන්න හෝ ගුවන්විදුලි මාධ්‍යකරුවෝ නො දනිති. තමන්ගේ රූපවාහිනී නාලිකාව නරඹන්නෝ කවුරුන්ද සිටින්නේ කොහිද යන්න හෝ රූපවාහිනී මාධ්‍යකරුවෝ නිශ්චිත ලෙස ම නො දනිති.

මේ අනුව ජන සන්නිවේදනය සිදු වන්නේ ජන මාධ්‍ය මගිනි. ජන මාධ්‍ය ලෙස දැක්වෙන්නේ, 17 වන ශත වර්ෂයෙන් පසු ක්‍රමයෙන් තාක්ෂණික ව සිදු වූ සංවර්ධනය නිසා ලොවට බිහි වූ පුවත්පත්, ගුවන්විදුලිය, හා රූපවාහිනිය යන මාධ්‍යයයි. මෙහි දී පුවත්පත මුලික මාධ්‍යයක් වන අතර, ගුවන්විදුලිය හා රූපවාහිනිය විද්‍යුත් මාධ්‍ය වේ.

1). ජන සන්නිවේදනයේ ස්වභාව

ආයතනික ව, සංවිධානාත්මක ව හා තාක්ෂණික කර්මාන්තයක් වශයෙන් අති විශාල ජනතාවක් ඉලක්ක කර ගෙන සන්දේශ නිර්මාණය කර බෙදා හැරීම ජන සන්නිවේදනයේ දී සිදු වේ. එසේ ම තම තමන්ට හැකි හා තම තමන් කැමති ආකාරයෙන් ග්‍රාහකයන් විසින් එම සන්දේශ ග්‍රහණය කර ගැනීම ද සිදු වේ. මේ අනුව ජන සන්නිවේදනයේ මූලික ස්වභාවයන් පහත සඳහන් ආකාරයෙන් සංක්ෂිප්ත ව දැක්විය හැකි ය.

1. සන්දේශය පොදු වූවකි.
2. සන්නිවේදකයා හා ග්‍රාහකයා අභිමුඛ නොවේ.
3. සංවිධිත ආයතනයක් මගින් ක්‍රියාත්මක වේ.
4. ග්‍රාහක පද්ධතිය ඉතා විශාල හා පැතිරුණු ස්වභාවයක් ගනියි.
5. වෘත්තීය සන්නිවේදක කටයුතු කරති.
6. මූලික වශයෙන් ඒකමාර්ගික ව සිදු වේ.
7. තාක්ෂණික උපකරණ භාවිතයට ගැනේ.
8. සන්නිවේදකයා හා ග්‍රාහකයා අතර ඇත්තේ දුරස්ථ සම්බන්ධයකි.
9. සාපේක්ෂ ව ග්‍රාහක ප්‍රතිචාර ප්‍රමාද වේ.
10. ජන මාධ්‍ය සන්නිවේදනය සාමූහික කාර්ය පද්ධතියකි.

2). ජන සන්නිවේදනය හා ජන මාධ්‍ය අතර සම්බන්ධය

ජන මාධ්‍ය ඔස්සේ කෙරෙනුයේ ජන සන්නිවේදනය යි. එසේත් නැතිනම් ජන සන්නිවේදනය සඳහා ජන මාධ්‍ය වන පුවත්පත, ගුවන්විදුලිය හා රූපවාහිනිය යොදා ගනියි. සිනමාව ද ජන සන්නිවේදන කාර්යයක් ඉටු කරන නමුත්, අනෙක් ජන මාධ්‍ය සමග සැසඳීමේ දී සිනමාව ජන මාධ්‍යයක් ලෙස නො සැලකේ.

ජන සන්නිවේදනය හා ජන මාධ්‍ය අතර ඇත්තේ එකිනෙකට බැඳුණු සම්බන්ධතාවකි. ජන සන්නිවේදනයේ ප්‍රධාන ම කාර්යයන් වන්නේ ප්‍රචාරණ සම්පාදනය හා විනෝදාස්වාදයයි. ඔබ පුවත්පතක් බලන්නේ කුමකට ද? ඔබ රූපවාහිනිය නරඹන්නේ කුමකට ද? ඔබ ගුවන්විදුලියට සවන් දෙන්නේ කුමකට ද? ඔබට පැවසිය හැකි ප්‍රධාන ම පිළිතුරු දෙක ප්‍රචාරණ දැන ගැනීම හා විනෝදාස්වාදයයි.

සාපේක්ෂ ව ගත් විට පුවත්පත ප්‍රචාරණ සම්පාදනයේ දී ගුවන්විදුලියට හා රූපවාහිනියට වඩා ප්‍රමාද වේ. වඩාත් ඉක්මණින් ප්‍රචාරණ සම්පාදනය කරන්නේ ගුවන්විදුලිය යි. එහෙත් වඩාත් සජීවී ව ප්‍රචාරණ සම්පාදනය ගුවන්විදුලියට දෙවැනි ව කළ හැක්කේ රූපවාහිනියටයි. මේ නිසා පුවත්පතට සිදු වී ඇත්තේ ගුවන්විදුලිය හා රූපවාහිනිය විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද ප්‍රචාරණ ම වෙනත් ආකාරයකට ඉදිරිපත් කිරීමටයි.

තොරතුරු තාක්ෂණයේ දියුණුව නිසා ලෝකය පුරා තොරතුරු ප්‍රවාහනය ක්ෂණික වී ඇත. මේ නිසා ලෝකයේ ඕනෑ ම තැනක සිදු වන දෙයක් ප්‍රචාරණයක් ලෙස සම්පාදනය කර දෘශ්‍ය රූප සහිත ව හෝ රහිත ව ලෝකය පුරා බෙදා හරින්නට ජන මාධ්‍යයට හැකි වී තිබේ.

3). ජන සන්නිවේදනයේ සමාජ අවශ්‍යතාව හා බලපෑම

‘ප්‍රවාහන සේවා බිඳ වැටීම නිසා පුවත්පත් ලැබී නැත. විදුලි බලය ඇණ හිටීම නිසා ගුවන්විදුලිය හා රූපවාහිනිය ක්‍රියාත්මක කළ නොහැකි ය. එවැනි විටක සමාජයට පැවතිය හැකි ද?’

මෙවැනි තත්ත්වයක් සමහර විට නූතන සමාජය තැති ගන්වන සුළු විය හැකි ය. ඒ ජන මාධ්‍ය භාවිතය නූතන සමාජයට ඒ තරම් ම අත්‍යවශ්‍ය වී ඇති නිසා ය. එයින් වැටහෙන්නේ ජන මාධ්‍ය යනු නූතන සමාජ අවශ්‍යතාවක් වන බවයි.

නූතන සමාජයෙහි පවත්නා සුවිශේෂ ලක්ෂණයක් නම් මූලික සාක්ෂරතාව ඉහළ මට්ටමක පැවතීම ය. එනම් කියවීමට හා ලිවීමට හැකියාව තිබීමයි. ලියන්නට හෝ කියවන්නට හෝ නොහැකි වුවත් අසා තේරුම් ගැනීමේ හැකියාව පවතී. සමාජ සංවර්ධනයේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් විවිධ ආරංචි දැන ගැනීමේ නිරන්තර කැමැත්තක් පුද්ගලයා තුළ පවතී. එම කැමැත්ත සන්සිඳුවන්නේ ජන මාධ්‍යයයි. මෙය එක්තරා ආකාරයකට අපූරු මානව වර්ෂාවක් බවට පත් වී ඇත.

කිසියම් සිදුවීමක් වූ මොහොතකින් එහි තොරතුරු ගුවන්විදුලියෙන් දැනගත හැකි ය. තවත් ටික වේලාවකින් එය දර්ශන සහිත ව රූපවාහිනියෙන් දැක ගන්නට ද, අසන්නට ද, කියවන්නට ද හැකියාව ලැබේ. එසේ ලැබුණු තොරතුරු ම නැවත වෙනත් ආකාරයකින් කියවන්නට පසු දින පුවත්පත මිල දී ගන්නේ ද එම ජනයා ම ය. මෙයට හේතුව මිනිසා තුළ පවත්නා තොරතුරු පිපාසයයි.

ඒ හැර විවාරශීලී බව වැඩි දියුණු කිරීමට ද, විවිධ දේ ගැන දැන ගැනීමේ අවකාශය පුළුල් කිරීමට ද, විවිධ ආකාරයෙන් ජනයාගේ සිත් සතන් සනසා ලීමට ද ජන මාධ්‍යයට ඇති හැකියාව අද වන විට බලවත් සමාජ අවශ්‍යතාවක් වී ඇත.

ජන මාධ්‍ය හා සමාජය අතර ඇත්තේ සමීප සම්බන්ධතාවකි. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් ජන සන්නිවේදනය නූතන සමාජයේ පැවැත්ම කෙරෙහි දැඩි ලෙස බලපෑම් ඇති කරන බව පෙනේ. මේ බලපෑම් ධනාත්මක හෝ ඍණාත්මක හෝ විය හැකි ය. මෙම බලපෑම් මූලික වශයෙන් පහත සඳහන් ආකාර වේ.

1. දෛනික ජීවිතය වෙනස් කිරීම
2. පරිභෝජන රටාව වෙනස් කිරීම
3. රස වින්දනය වෙනස් කිරීම
4. විවිධ චිත්තවේග වැඩි දියුණු කිරීම
5. විවිධ අපවාරි වර්ෂා කරා යොමු කිරීම
6. විවිධ අයෝග්‍ය පුරුදු ඇති කිරීම
7. සාමාජීය ගැටලු වැරදි ආකාරයට තේරුම් ගැනීමට පුරුදු කිරීම
8. ජීවිත ගැටලුවලට අයෝග්‍ය තීරණ ගැනීමට ඉගැන්වීම
9. අන්‍යෝන්‍ය සම්බන්ධතා පළු කිරීම
10. සාවද්‍ය සමාජාර්ථ පුද්ගලයන් තුළ ගොඩ නැංවීම

මෙසේ පුද්ගලයාගේ යහපතට හේතු නොවන සේ සිදු වන බහුජන මාධ්‍ය බලපෑම පාලනය කිරීම හෝ අවම කිරීම කළ හැක්කේ, පුද්ගලයා විවාරශීලී වීමෙනි.

1.16 අභිසාරී මාධ්‍ය (Convergent Media)

සන්නිවේදන අධ්‍යයන ක්ෂේත්‍රයට අළුතින් එක් වන සංකල්පය ලෙස 'අභිසාරීතාව' යන්න දැක්විය හැකි ය. මෙයින් අදහස් වන්නේ 'එකට හමුවීම' යන්නයි. කුමක්ද එකට හමු වන්නේ? විවිධ මාධ්‍යයයි. මෙය ඉතා සරල ව තේරුම් ගනිමු.

නූතන මානව සමාජය විසින් පියවරෙන් පියවර විවිධ මාධ්‍ය නිර්මාණය කර ගනු ලැබූ බවත්, අද වන විට ඒවා විවිධ ස්වරූපයෙන් භාවිත කරනු ලබන බවත් ඔබ දැනටමත් දන්නා කරුණකි. මෙම විවිධතා එනම් සඟරා, පුවත්පත්, පොත්, ගුවන්විදුලිය, රූපවාහිනිය, සිනමාව, ජංගම දුරකථනය, අන්තර්ජාලය ආදී වූ මාධ්‍ය බිහි වූයේ වෙන් වෙන් වශයෙනි. ඒ එක් එක් මාධ්‍යයට ස්වකීය අන්‍යතාවක් ද තිබිණි.

එහෙත් ටික කාලයක දී සියලු මාධ්‍යයන්ට තේරුම් ගියේ තනි ව ක්‍රියා කරන්නට නොහැකි බවයි. එනම් ජනයා විසින් සියලු මාධ්‍ය පරිහරණය කරනු ලබන නිසා, මාධ්‍ය එක්වීමක අවශ්‍යතාව පැන නැගුණි. මෙහි දී ප්‍රමුඛ වන්නේ අන්තර්ජාලය භාවිතයට පැමිණීමයි. අන්තර්ජාලය නිසා සියලු මාධ්‍ය එක්රැස් වීමක් සිදු විය. අන්තර්ජාලය මගින් පුවත්පත් කියවන්නට, ගුවන්විදුලියට සවන් දෙන්නට, රූපවාහිනිය නරඹන්නට, සිනමා පට නරඹන්නට හැකි ය. පොත් කියවන්නට හා දුරකථනයෙන් කථා කරන්නට හැකි ය. මෙහි දී සිදු වී ඇත්තේ සියලු මාධ්‍ය එක්වීමකි.

මෙම විපර්යාසය සිදු වූයේ සන්නිවේදන හා තොරතුරු තාක්ෂණයේ වර්ධනය නිසා ය. ඒ අනුව විවිධ සන්නිවේදන හා තොරතුරු තාක්ෂණික ව්‍යුහය අතර එක්වීමක් සිදු විය. මාධ්‍ය සම්බන්ධතා, තොරතුරු රැස් කිරීම - සංස්කරණය කිරීම - ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා වූ විවිධ තාක්ෂණික උපකරණ මේ අනුව එක්විය.

මේ නිසා මාධ්‍ය වෘත්තීය වශයෙන් ද එක්වීමක් සිදු විය. පුවත්පත් වාර්තාකරුට තම ප්‍රවෘත්තිය ගුවන්විදුලියට ද, රූපවාහිනියට ද වාර්තා කරන්නට හැකි වී තිබේ. ගුවන්විදුලි වාර්තාකරුට ද රූපවාහිනි වාර්තාකරුට ද එසේ ම ය. මෙය අද වන විට ජන සන්නිවේදන ක්ෂේත්‍රයේ අත්‍යවශ්‍ය කාර්යයක් බවට පත් වී ඇත. යම් ප්‍රවෘත්තියක් කොපමණ වේගයකින් හා කොපමණ නිරවද්‍ය ලෙස වාර්තා කරන්නට හැකි වන්නේ ද යන්න මත ජන මාධ්‍ය ආයතනවල පැවැත්ම රඳා පවතී.

එසේ ම මෙම මාධ්‍ය අතර එක්වීම නොහොත් අභිසාරීතාව නිසා ග්‍රාහකයාට ද විශාල බලපෑමක් ඇති වී තිබේ. අද වන විට ප්‍රධාන ධාරාවේ ජන මාධ්‍යයක් මගින් ප්‍රවෘත්ති ලැබෙනවාට වඩා වේගයෙන් ජංගම දුරකථනයට ප්‍රවෘත්ති ලැබේ. එය ලබන තැනැත්තා වහා ම ගුවන්විදුලියට හා රූපවාහිනියට යොමු කරයි. තමන්ගේ රටේ ජන මාධ්‍යයට එතරම් ඉක්මනින් ප්‍රවෘත්ති ලබා දිය නොහැකියැයි සලකන ග්‍රාහකයා වහා ම අන්තර්ජාලය ඔස්සේ අන්තර්ජාතික මාධ්‍ය නාලිකාවකට සම්බන්ධ වෙයි. ඒ මගින් විවිධ ජායාරූප, දර්ශන, වාර්තා ලබා ගනී. මෙසේ දේශීය ප්‍රවෘත්ති වාර්තා වන විට ග්‍රාහකයා ඒ පිළිබඳ බොහෝ දේ දැන ගෙන අවසාන ය. පසු දින උදය දේශීය ප්‍රවෘත්ති පත්‍රය බලන්නට පෙර ඇමරිකාවේ හෝ එංගලන්තයේ හෝ ඉන්දියාවේ හෝ පළ කරන පුවත්පතක් අන්තර්ජාලය ඔස්සේ කියවන්නට අවස්ථාව ලැබේ.

නූතන ජන මාධ්‍යකරුවෝ නව අභියෝගයකට මුහුණ දී සිටිති. එක් මාධ්‍යයකට පමණක් හුරු වූ සාම්ප්‍රදායික මාධ්‍යකරුවාට මේ අභියෝගය මාධ්‍ය ව්‍යුහය තුළ පැවැත්මක් නැති වන ලකුණු පහළ වෙමින් තිබේ. ඒ අනුව ජන මාධ්‍යකරුවන්ට තමන්ගේ සේවාව එක් අවස්ථාවක දී ම විවිධ මාධ්‍යයන්ට සැපයීමට අවශ්‍ය නිපුණතාව අත්පත් කර ගැනීමට සිදු වේ. ජන මාධ්‍ය ආයතනවල ද මේ සම්බන්ධයෙන් වෙනස්වීමක් ඇති වෙමින් පවතී. පුවත්පත් ආයතනයක් උදාහරණයකට ගත හොත් එය හුදෙක් පුවත්පතක් සඳහා පමණක් ප්‍රවෘත්ති සම්පාදනය කරන්නන්ගෙන් ඔබ්බට ගොස් ඇත. පුවත්පත ප්‍රකාශයට පත් කරන අතර ම එහි පිටපතක් අන්තර්ජාලයට මුදා හරිනු ලබයි. එසේත් නැති නම් ඒ නමින් ම අන්තර්ජාල පුවත්පතක් සංස්කරණය කරනු ලබයි. එම තොරතුරු ම තම පුවත්පතේ නාමය සඳහන් කරමින් ජංගම දුරකථන ජාලයට මුදා හරිනු ලබයි. තම පුවත්පතේ තෝරාගත් යම් යම් විශේෂ ප්‍රවෘත්තිවලට අදාළ ව සජීව දර්ශන නැරඹීමට හා තවදුරටත් ප්‍රවෘත්ති දැන ගැනීමට අන්තර්ජාලය සමග සම්බන්ධතා පවත්වා ගන්නට අවශ්‍ය පහසුකම් ග්‍රාහකයන්ට සලසා දෙනු ලබයි. රූපවාහිනී නාලිකාවක් වෙත ම අධ්‍යයනය කළත් අද එය ඇසීමට, දැකීමට හා කියවීමට අවශ්‍ය පහසුකම් එක්වීම ම ග්‍රාහකයාට සලසා දෙයි.

1.7 රූපය - ජන සන්නිවේදනය

අභියෝග මාධ්‍ය විසින් ඇති කරනු ලබන වෙනස්කම් මාධ්‍ය අධ්‍යාපනයට ද, මාධ්‍ය කර්මාන්තයට ද, මාධ්‍ය භාවිතයට ද දැඩි බලපෑමක් ඇති කරනු ලබයි. අවසානයේ දී එය සමස්ත සමාජය කෙරෙහි ම දැඩි බලපෑමක් ඇති කරමින් පවතින බව පෙනේ.

අභ්‍යාස

ඒකල

1. ඔබ පන්තියේ පාඩමකට සහභාගි වන අතර හෝ බස් රියේ යන අතර හෝ ආහාර ගන්නා අතර හෝ හදිසියේ හිතට නැගුණු විවිධ අදහස්, මතක, සිතිවිලි හෝ හැඟීම් දහයක් ලැයිස්තු ගත කරන්න. ඒවා අධ්‍යයනය කරන්න. ඒවා අතර අන්‍යෝන්‍ය සම්බන්ධයක් ඇත්දැයි විමර්ශනය කරන්න.
2. ඔබේ අත්දැකීමක් මිතුරෙකුට පවසන්න. ඔබ කියූ දේ මිතුරා තේරුම් ගත් ආකාරය පසුව කල්පනා කරන්න.
3. සමූහයක් රැස් ව සිටින තැනක එකිනෙකා අතර සන්නිවේදනය සිදු වන ආකාරය නිරීක්ෂණය කරන්න. ඒ පිළිබඳ ව ඔබේ අදහස් ඇතුළත් වගන්ති දහයක් ලියන්න.
4. පුවත්පත, ගුවන්විදුලිය හා රූපවාහිනිය යන ජන මාධ්‍ය අද සමාජයට වැදගත් වන්නේ කෙසේදැයි වචන 500 - 750 ක වාක්‍ය රචනයක් ලියන්න.
5. සන්නිවේදන කාර්යයන්හි දී සන්නිවේදකයකු වශයෙන් හෝ ග්‍රාහකයකු වශයෙන් ඔබට අත් විඳින්නට සිදු වූ බාධක දහයක් ලියන්න.

සමූහ

1. අන්තර්වර්තී පුද්ගල සන්නිවේදනය, අන්තර්පුද්ගල සන්නිවේදනය, සමූහ සන්නිවේදනය හා ජන සන්නිවේදනය දැක්වෙන රූප සටහන් ඇතුළත් පෝස්ටරයක් නිර්මාණය කරන්න.
2. පාසලේ පවත්වනු ලැබූ සම්මන්ත්‍රණයක දී සන්නිවේදනය භාවිතයේ ඵලදායීතාව පිළිබඳ නිරීක්ෂණ වාර්තාවක් සකස් කරන්න. සම්මන්ත්‍රණය පැවැත් වූ පාර්ශ්වයට එම වාර්තාවේ පිටපතක් භාර දෙන්න.
3. කුඩා දරුවන් සමග සන්නිවේදනයේ දී වැඩිහිටියන් මුහුණ දෙන ගැටලු වෙන් වෙන් ව අධ්‍යයනය කරන්න. එම අධ්‍යයනයන් කණ්ඩායමක් වශයෙන් සාකච්ඡා කර එහි දී අනාවරණය වන පොදු ගැටලු ලැයිස්තුවක් සකස් කරන්න. එය පන්තියේ දී ඉදිරිපත් කරන්න.
4. කුඩා කණ්ඩායම් වශයෙන් ගොස් පාසලේ ගුරු භවතුන් මුණ ගැසෙන්න. රූපවාහිනිය, ගුවන්විදුලිය හා පුවත්පත යන ජන මාධ්‍යයන්ගේ අවශ්‍යතාව පිළිබඳ ව ඔවුන් සමග සාකච්ඡා කරන්න. ඔවුන් දක්වන අදහස් ඇතුළත් කුඩා වාර්තාවක් සකස් කරන්න. ඒ වාර්තාව පන්තිය ඉදිරියේ කණ්ඩායමක් වශයෙන් ඉදිරිපත් කරන්න.
5. පාසල තුළ සන්නිවේදනය ක්‍රියාත්මක වන ආකාරය පිළිබඳ අධ්‍යයන වාර්තාවක් සකස් කරන්න. එහි පවත්නා තත්ත්වය හා වැඩි දියුණු කිරීමට ඔබ කණ්ඩායම කරන යෝජනා ඇතුළත් කරන්න. එම වාර්තාව පන්තියට ඉදිරිපත් කරන්න. එහි පිටපතක් ගුරුතුමා/ගුරුතුමිය මගින් විදුහල්පතිතුමා/තුමිය වෙත භාර දෙන්න.